

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetemi Könyvtár

24
Logique, ou Systeme de Reflexion
Par J. P. de Crousaz. tres ton. 1720.
A Amsterdam.

Hay

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Apud

240)

IOH. ANDR. DANZII

סגולתא דרבנו

SIVE

RABBINISMVS
ENVCLEATVS,

QVO AD EA,

quæ EBREO - CHALDÆIS

vel prorsus non, vel minus usitata sunt:

Præmissa DIRECTIONE legendi Scripturam
absque punctis.

EDITIO TERTIA.

BNH

83

IENAE

Apud IOH. FELICEM BIELCKIUM,

MDCXCIV.

R/110

HOI ANDR DANZ
DANZ
DANZ
DANZ

A 55 D 4

Országos Rabbiképz. - Zsidó Egyetem Könyvtára

NOBILISSIMO, CONSULTISSIMO,
ATQVE EXCELLENTISSIMO
DOMINO
PAVLO HENRICO
TILEMANNO,
ICTO CELEBRATISSIMO, SERENIS-
SIMO, DVCI SAXO-MEININGENSI
à CONSILIB AVLÆ ET CON-
SISTORII,

PATRONO EXOPTATISSIMO,

IOH. ANDR. DANZ, P.P.

Liquot VIR EXCEL-
LENTISSIME! prate-
riete anni, ex quo,
dubium, an promise-
rim, an ioco minatus fuerim,
):(2 No-

DEDICATIO.

Nomini TVO aliquid inscribere mearum rerum, Norveram enim, quod consueveris, meas esse aliquid putare nugas. Non prestiti hactenus, nemini prorsus ullâ interea dedicatione molestus. Sed quod differtur, non aufertur. Ebraea illa erant, Tyroni¹ accommodata, primum ad Scripturam parantibus aditum. Hanc dudum legeras, malleus saepe numero ac fulmen Pastoribus non satis versatis. Inter ea temporis progressus es longius: non aversatus quotidianam cum Appellis conversationem;

DEDICATIO.

nem; modò ullâ in re reddant TE doctiorem. Pace itaque TVA liceat Rabbinismum commutare cum primis linguae elementis. Non, quod vel isto indigere TE putem: aut ex horto jejuno & exili, poma Alcinoo (ut ajunt), aut Florae sexta, dare sentem. Verendum enim mihi esset, ne, quod Phormioni Hannibal, id TV mihi aliquando objectares. Sed ut vel tandem stem promissis, meamque penes TE non intermori sinam memoriam: simul ut testatum faciam illis, qui Theologiae se manciparunt, quam

):(3 per-

DEDICATIO.

perverse suam locarent operam, si hæc studia negligant; quæ ex solo pietatis amore, ac pro tranquillandâ conscientia propria, ILLI æstimant, qui Themidi alioquin litant, & clarum tenent Reipublicæ. Accipe modò Patrone observande! munusculum fronte serenè, & quem à ludo literario nosti, ad perpetuum Nominis TVI cultum admitte benevolè. Dabam Jene, Idibus Februariis, Anni MDCIC.

PRÆ

PRÆFATIO.

L. B. S.

Vas hîc capite primo conspicis L. B. regulas, ante plures jam annos conscripseram. Pauciores erant: in istorum tantum gratiam consignata, qui meo ductu, priuatos intra parietes, textum evolverant Ebraum. Exercitati nonnihil in codice punctato, ejus expetebant lectionem sine punctis. Persuasum quippe ipsis fuerat, Scripturam vocalibus suis non animatam, vel prorsus nullam habere sensum vel infinitos. Iisdem enim

); (4

enim

PRÆFATIO AD LECTOREM.

tunc memini: nec facile alium. Cresce-
bant itaque Commilitonum animi. Qui
soli Scripturæ Legendæ subsidium mo-
dò petierant, in spem jam erigebantur co-
gnoscendorum librorum vocalibus pror-
sus carentium. Existimantes, si hi cer-
tum pariant sensum; de eodem non de-
sperandum esse alibi. Pro hoc autem fi-
ne amplianda erant Præcepta: subinde
etiam nonnulla inspergenda prioribus.
Solo tamen calamo excipiebantur: cum
nemine communicanda, nisi qui vivam
perciperet explicantis vocem. Ad quam
nemo admittebatur, nisi qui notitiâ idi-
omatis Ebræo-Chaldæi Biblici planè im-
butus esset; literis etiam Syriacis satis ad-
sperfus. Quæ causa est, quare in postero-
ribus capitibus usitiora Biblica prorsus
præterierim: contentus, ea saltem addu-
xisse, quæ in istis vel prorsus inusitata
sunt, vel rarissimè obvia. Syrorum au-
tem nonnulla, passim penes hos obvia,
commemoro: quod hi ad Rabbinismum
constituendum alioquin minus conferant
illis; atque adeò ab ipsorum scriptis credi
pote-

PRÆFATIO AD LECTOREM.

poterant penitus exclusi. Talmudica adi-
turus, Syriacæ carere non potest. Interpre-
tes Scripturæ vulgaris consulturo suffici-
unt in Institutionibus Ebræo-Chaldæis
tradita, & cum præsentî, istorum quasi
Additamento, conjuncta. Pleraque purè
Ebræa sunt: ubi recedunt, hic invenies
annotatum. Neque tamen ita omnia à
me exhausta dixerim; ut nil prorsus vel
adjiendum, vel mutandum forte in me-
lius ducerem. Quis tam Suffenus foret,
ut omnia Judæorum scripta se evolvisse
glorietur? nedum annotasse observanda.
Absit à me hæc jactantia: qui me modi-
cò meo modulo dudum metiri didici.
Tyronibus scribo, aditum sibi parantibus.
In altius provecti, meâ ope non indigent,
facti sibi ipsis regula. Ad hæc tumultua-
ria est hæc mea opera: quam hæc facie
nunquam typo traditurus fuissèm, nisi à
me extorsissent potius amicorum preces,
quam exorassent. Nudas adeò regulas,
omni exemplo & probatione destitutas,
primùm imprimendas concessi; suppresso
meo nomine. Quaternionem non exce-
de-

PREFATIO AD LECTOREM.

debant: inter eos saltem distribuenda, qui
interdum in iisdem mechanicis militaturi
essent Rabbiorum scriptis. Evenit tamen
præter votum, ut plures, etiam absen-
tes easdem expeterent, sed exornatas ex-
emplis. Seligi hæc non potuerunt: omne
otium, & raram à concatenatis occupati-
onibus quietem, frequenti calamitatum
incurfu evertente. Subinde nondum à
sævientis fortunæ procellis respiraram,
en præstò erat typographus, cum impetu
chartas ad imprimendum postulans.
Vellicatim itaque ac saltuatim congesta
hic omnia: non relecta denuò, donec
imprimentium emendanda forent errata.
Formulas Rabbiniis peculiare, securi-
dum seriem literarum congestas, ac locu-
pletatas adjecissem, exemplo Merceri ali-
orumque, ni tempore essem exclusus.
Fiet tamen, Deo annuente, editio
(si quæ futura est) proxima. Interea
his qualibuscunque utere
feliciter.

CAP.

CAP. I.

De

LECTIONE ABSQVE

PUNCTIS DECENTER INSTI-
TVENDA.

§. 1.

Lectio sine punctis ^a tum
demum suscipienda erit,
quando quis, benè cognitâ
punctorum permutando-
rum doctrinâ ^b, flexionem Verbo-
rum tam Imperfectorum ^c quam
Perfectorum ^d ex affe tenuerit; o-
mnesque sciat Nominum, inprimis
A Nu,

(a) Non modò in Rabbiorum scriptis, sed ipsâ
etiam Scripturâ Canonica. (b) de qua Institut.
cap. II. §. 17. sqq. (c) de quibus Institut. cap. V.
§. 43. ad 49. (d) de quibus Institut. cap. V.
§. 41. & 42.

Nudorum, formas ^e; observatâ significatione, tam cuilibet Conjugationi ^f, quàm formæ ^g Nominum competente ^h.

§.2. Prima semper cura sit de literis vocum Radicalibus ⁱ; altera cura de parte Orationis ^k.

§.3. Deprehensâ literâ semper radicali ^l, alias connumeremus, vel præ-

(e) Quas singulas expressas Vid. Institut. §.29. I. (a) 1.2.3.4.5.6.7. it. (β). Sunt earum numero XL. (f) Secundum ductum Interpretis §.77. ad. §.90. (g) Vid. Institut. §.29. Obs. p.253. (h) Sæpe enim literæ, non tantum in Verbis aptæ sunt, ut pluribus aptentur Conjugationibus, Vid. infr. §.17. sed & in Nominibus formis diversissimis. Confer præter Institut. §.29. I. insuper etiam infrâ §.8. & §.13. (i) Hoc ordine neglecto, vel præposterè observato, prorsus inanis est labor omnis, quem maximo subinde conatu suscipiunt. Absque eo certa nunquam prodeunt: & si casu forsan lectio fiat legitima, absque omni erit sensu. (k) Ut cognoscas, utrum Nominum, an verò Verborum formam accommodare debeas. (l) Vid. Institut. §.5.

præcedentes vel sequentes, vel utrinque, donec radicem ^m expleant.

2. Omnibus ad serviendum aptis ⁿ, serviendi observetur sedes: ac *Quæ minus commodâ sibi sede deprehenditur* ^o, habeatur pro radicali; tot vicinis ^p assumis, quot ad thema sunt necessariz. Sine sic quidem thema confeceris.

3. Tentis ordine quascunque tres vocis literas, le proximè consequentes; fulcris, itemque n quandoque neglectis.

4. Si tres non adsuerint, in extran-

A 2

tibus

(m) Ordinariè tribus constantem literis; raro ex pluribus. (n) Quia nulla *Servilis* dicitur ab actu, sed ab aptitudine saltem, quæ non semper in actum introducit, Confer. Institut. §.5. (o) Cujusmodi *W72*, & Ebraicè etiam *7*; quæ non serviunt, nisi ab initio; post radicales nunquam. Conf. tamen Institut. §.5. Obs.1. item §.53. l. §.54. II. (p) sive præcellerint, sive sequantur; sive etiam una præmissa sit, altera postposita.

tibus consilio utere de investigando
themate, §. 60. Institut. proposito.
Vel ^q

§. 3. *Omnes Imperfectorum Species
percurrere, literis extantibus, ordi-
ne tamdiu applica; donec Radix prode-
at, cujus Significatio sit conveniens*
Contextui.

§. 4.

(q) Quia in Scriptis absque vocalibus exaratis,
nec Dagesch compensativum expressum inveni-
tur, nec vocalis, aut sedes toni; quæ in libris legi-
timè punctatis literas latitantes detegunt, juxta
Institut. §. 60. III. alià incedendum est viâ, quæ
sufficienti Verborum copiâ jam antè instructis, &
in re Grammaticâ non parum exercitatis, (quip-
pe quos unice *buc* admittendos censeo supr. §. 1.)
difficilis esse non potest. (r) Ad hoc inprimis
Lector animum intendat, necesse est: cum literæ
inveniantur v. g. ויכלו וישב &c. quæ, si non
omnibus, certè plerisque Imperfectorum specie-
bus competunt: adeò ut impossibile sit certam
determinare, nisi in subsidium voces Contextum
Quando Gen. 15. 11. dicitur וישב אותם אברם
formetur ex וישב, quod in Hiphil וישב & *flu-*
tu abegit, eos Abram. Jer. 41. 10. וישב ישמעאל
אח כל שארית העם, ex וישב formetur
futurum apocopatam, coll. Institut. §. 57. I. 2. Ob-
s. וישב & *in exilium abduxit* Ismael omne re-

§. 4. *Præpositiones præpositæ*,
A 3 item-

fiduum populi; sequitur enim in fine versus,
quod transiturus fuerit ad filios Ammon. Ios. 20.
v. 4. וישב עמם formetur א וישב *habitavit*; &
quia eodem subjecto manente, plura Præterita in
sensum Futurorem convertenda præcedunt, le-
gamus similiter in Præterito וישב & *habitabit*
cum illis, Gen. 19. 30. וישב במערה, quia ora-
tio in præterito concepta præcedit, legamus
ו וישב & *habitavit* in spelunca quadam. Ios. 9.
v. 8. (coll. Ps. 55. 10.) אפרים וישב שמרון
quæ sensus nominalis requiritur, legi debet
ו וישב coll. Interp. §. 76. Ephraim & *incola* Sa-
maria. Gen. 22. 19. וישב אברהם אל נערו
derivari debet ex וישב *reverti* eò unde quis an-
te abierat: nulla enim præcedentium radicum
significatio ad hunc textum quadrat: bene ta-
men *redeundi* notatio, ob vers. 5. e qua dicitur
ו וישב *deinceps reversus est* Abraham ad pueros
suos. Deut. 20. v. 5. sqq. וישב לביתו ob
præcedens futurum, quo cum posterius per con-
junctionem copulatur, legi debet ו וישב *eat* &
revertatur domum. Simile iudicium de altero,
multisque aliis. Solus contextus, circumspicte
considerandus & radicem determinat, & lectio-
nem veram. (s) Sive connexæ hæ fuerint, sive
inconnexæ: præpositio enim inservit suo Casui.
qui primùm est Nominum. v. g. I. Sam. 9. 21.
ו וישב *prioris vocis extra contextum con-*

itemque Articulus^s, Nomen indicant, aut Verborum Infinitivum^u.

§. 5. Considerata literæ legi possunt דִּבֵּר *dicens*, דִּבְרָה *dicentem*, דִּבְרָה *loquere* &c. sed præpositio כְּ ad nomen restringit, vel Infinitivum: ibi receptæ sunt in his radicalibus (Vid. §. 8) solæ formæ I. דִּבְרָה *verbum*, XVI. דִּבְרָה *ductus*, & XVIII. דִּבְרָה *pestis*. duas posteriores respuit contextus; qui solam primam דִּבְרָה admittit, cum articulo ob sequens demonstrativum articulo affectū, Vid. §. 22. דִּבְרָה *i. e. quare locutus es ad me juxta verbum hoc nec enim pestem loquimur, nec ductum seu ovile; infinitivum autem respuiunt reliqua. Prov. 16. 20. דִּבְרָה עַל מַשְׁכִּיבְךָ attendens ad verbum,* (i) Gen. 24. 50. מִיְהוָה יצָא הַדְּבָרִי à Domino prodiit res hæc: sed Zach. 4. 1. &c. הַמַּלְאָךְ angelus ille loquens ad me) non verbum, nec pestis, vel ductus. (u) Quippe qui Nomina imitatur, quoad constructionem pariter atque significationem, Vid. Interpr. §. 126. 127. 129. 206. Jes. 32. v. 7. משַׁפֵּט in hoc verborum ordine nullum edit sensum, nisi legas וְדִבְרָה *in loqui*, h. e. (coll. Interpr. §. 127. §. 201. II. 2.) & dum loquitur egenus iustum: secus si legeretur משַׁפֵּט דִּבְרָה *vel etiam דִּבְרָה משַׁפֵּט*, tunc enim legi posset וְדִבְרָה *in causa justa egenum*, repetendo ex præced. ut perderet. Ita Gen. 17. v. 21. וְדִבְרָה

Országos Rabbiképz

§. 5. Suffixis præmissum^x, itemque

A 4

que

אוֹ לִדְבַר אָתָּה & absolvit loqui cum ipso. Abarb. Comment. ad Jes. VII. 15. f. 19. col. 4. l. 9. בְּהוֹתוֹ מוֹרָגַל לְאֹכֹל רְבוּיִם מְתוּקִים *in esse eum*, i. e. dum erit assuesfactus comedere res dulces: f. 18. c. 4. l. 40. בְּאֹמְרוֹ quod est in dicere ipsum, h. e. dum dicit. (x) Abarb ad Jes. I. f. 5. col. 2. l. 28. 29. עוֹנוֹת הָאָדָם וּפְשָׁעוֹ הֵם אֲשֶׁר כְּמוֹ שְׂפָלִיּוֹ וְאִמּוֹנוֹתָיו הַמְשׁוֹכְשׁוֹת *iniquitates hominis ejusque prævaricationes, sunt vel in conceptibus ejus ac Credendis ipsius erroneis, sive in moribus ejus ac operibus ipsius deturpatis. Jes. 41. 26. אֵין שׁוֹמֵעַ אִמְרוֹכֶם sermones vestros. Jud. 5. v. 29. אִמְרֵיהָ sermones ejus; sine etiam legeres אִמְרֵיהָ dixit F. &c. Pf. 48. 13. מִגְּדָלוֹהָ turre ejus; sine legi poterat מִגְּדָלוֹהָ nutriens eam. Neh. 4. 17. בְּגָדֵינוּ vestes nostra; absque & contextu, legi poterat בְּגָדֵינוּ perfidē egimus. 2 Sam. 15. 3. וִירָאָה דְּבָרֶיהָ טוֹבִים vide, res tua, bonæ sunt: absque legi poterat דִּבְרָה dixit tibi, vel דִּבְרָה loqui te, ut Exod. 4. 10. גַּם מֵאֵן דִּבְרָה אֶל עַבְדְּךָ etiam à tempore isto loqui te. i. e. coll. Interpr. §. 127. 128. quo locutus es ad servum tuum Deut. 4. 21. וְעַל דְּבָרֶיכֶם iratus est contra me propter verba vestra: sine Ezech. 13. 8. יַעַן דְּבָרֶיכֶם propterea quod dicitis vos va-*

Zsidó Egyetemi Könyvtára

recordabor Dei. Pf 90. 4. **וְאֶשְׁמְרָה בַּלַּיְלָה**
 & vigilia in nocte. Hof 9. 1. **אֶחְבַּר אֶתְּךָ**
 dilexisti mercedem meretriciam, ex תַּחַת, unde
 & **אֶחְבַּר** idem Hof. 2. 14. (d) נ Conjug.
 Niphal significat, imprimis si Afformati-
 vum insuper adfit; absque quo notat saepius
 1. plur. futurorum. Abarb, in Jesh. f. 19. col. 1. 1. 5.
כְּמֹד שְׂנוֹזֵר בְּסֵפֶר מַלְכִים quemadmodum com-
 memoratur in libro Regum. Ibid. f. 10. c. 4. l. 50.
נֶכְבֵּד אָדָם homo honorabilis: ibid. l. 20.
הַנְּמִשָּׁל antiypus, id quod per metaphoram si-
 gnificatur, assimilatum: f. 19. c. 3. l. 63.
הַתְּעַלְיָה est quasi fo-
 vea aquarum, derivata è piscina, manu homi-
 num facta; Ibid. c. 4. l. 65.
מִדָּה שְׁנוֹעֵצוֹ לֵב
 יחדיו חמלכים ההם לוֹמֵר נְעִלְיָה בַּהוֹרָה
 וְנִקְיָצְנָה וְנִבְקִיעְנָה לֹא תִקּוּם וְלֹא תִהְיֶה
 id quod consularunt eodem animo una Reges
 isti, dicendo, ascendemus in Judaeam, & vexabi-
 mus eam, & in duas partes dividemus eam,
 non subsistet neque erit. In nominibus 3 pra-
 formativum admodum raro occurrit, v. g. Gen.
 30. 8. **נִפְתַּלְתִּי** in quibusdam propriis
 Dei **לִשְׂתַּלְּתָא סוּמ**: in quibusdam propriis
 Nimrod, Gen. 10. 8. &c. (e) ה, praeter 2. utri-
 usque generis & numeri, etiam 3. viae foem. gene-
 ris utriusque numeri Futurorum omnium com-
 petit. Abarb ad Jesh. VII. f. 21. c. 2. l. 60. **הֲלֹא**
אֲנוּן יִרְאֶה שְׂפָרְשׁוֹ annon vides, quod interpretentur:

Prov. 23. 31. **אֵל תֵּרָא יַיִן כִּי יִתְאַדָּם** ne videas
 vinum, quum rubicundum se exhibet: Lev. 20. 17.
 & ea viderit pu-
 dendum ejus: Gen. 3. 6. **וַיִּרְאֵה אִשָּׁה**
 mulier illa. Deut. 6. 13. **וּבִשְׁמוֹ תִשָּׁבַע**
 in nomine ejus jurabis: Gen. 1. 9. **וַיִּרְאֵה חֹבֶשֶׁת**
 & videbitur aliqua ariditas. 2. Sam. 7. 24.
וַיִּשְׁמַע יְהוָה וַיִּבְרָךְ לְךָ אֶתְּךָ עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
 & confirma-
 sti tibi populum tuum Israel: Psal. 68. 13.
וְיִשְׁבֹּת בְּבֵית הַחֶלֶק שְׁלֹלָה
 & peccatum tuum expiabitur, conf. Amos 7. 17. Job.
 24. 18. Lev. 23. 29. Job 28. 16, 19. &c. Ezech. 24. 16.
וְהֲלֹא אֲנוּן יִרְאֶה אֲנוּן יִרְאֶה אֲנוּן יִרְאֶה
 annon indicabis nobis? Jud.
 13. 10. **וַיִּמְרָר אִשָּׁה וַתֵּרֶץ וַתֵּצֵד לְאִישׁוֹ**
 & festinavit mulier illa, & cucurrit ac indicavit
 viro suo. Jesh. 14. 15. **וַתִּשְׁלַח אֶתְּךָ אֶתְּךָ אֶתְּךָ**
 & infernum detruderis: Ezech. 19. 12. **וַתִּשְׁלַח אֶתְּךָ אֶתְּךָ**
 sed avulsa est in fervore, in
 terram projecta fuit. In Nominibus itidem for-
 mat è diversis Conjugationibus descendencia, v. g.
 Jesh. 41. v. 9. c. 60. 13. **וַתִּשְׁלַח אֶתְּךָ אֶתְּךָ אֶתְּךָ**
 abies, pinus, & opaca arbores una: Exod. 28. 4.
וַתִּשְׁלַח אֶתְּךָ אֶתְּךָ אֶתְּךָ unica constrictionis: 1. Chr. 25.
 8. **וַתִּשְׁלַח אֶתְּךָ אֶתְּךָ אֶתְּךָ** doctor cum discipulo.
 Unde illud Maimonidis Hilc. Talm. Tora. cap.
 V. §. 4. **וַתִּשְׁלַח אֶתְּךָ אֶתְּךָ אֶתְּךָ**
 ומורה הרי זה רשע שוטף וגם הרוח ועליו
 נאמר כי רבים חללים הפילה וגו'
 quibus studiosus, qui nondum pervenit ad do-

cedendi facultatem, & docet, profecto impius est, solidus, & elatus spiritus: de tali dicitur Prov. 7. 26. sanè multos prostravit saucios. Jer. 16. 7. כוס החומים poculum consolationum; quæ forma mixta videtur ex Hiphil & Kal. Vid. Instit. §. 43. Obl. 3. Jer. 24. 7. לוגט מלך הירושלם luget mustum: Exod. 12. 45. הושבו שכיר לא יאכל בו inquilineus & mercenarius non comedet de eo: Lev. 20. 12. הבל עשו רמיהם כם confusionem fecerunt, causa cadis ipsorum est penes ipsos. De illis, quæ in fine simui augentur. Vid. infra. (f) Num. 22. 11. אולי אוכל להלחם בו fortassis potero pugnare adversus ipsum: Jud. 9. 38. צא נא egredere queso! nunc, & pugna cum ipso, ex Niphil. Abarb. Comment. in Jer. f. 18. col. 4. l. 33. המשוילים בוגבורתם assimilavit eos caudis eivianum fumigantium: 2. Sam. 2. 4. הגד נא לי indica queso! mihi: 1. Sam. 10. 16. הגד הגד לנו indicando indicavit nobis &c. ex Hiphil. Ruth. 2. 11. הגד הגד לי כל אשר עשית indicando indicatum fuit mihi omne quod fecisti &c. ex Hüphal: de cuius infinitivo conf. Instit. §. 41. Il. 1. in notis. Nomina per nudum præformativum aucta, in Scriptura quidem rariora sunt, v. g. Ezech. 22. 21. כסה כסה כסה כסה secundum liquefactionem argenti in medio catini: sed Rabbiniis frequentissima. forma הַבְּרָל differentia, v. g. Bava bathra f. 133. a. l. ult. הוא סבר ויש לה הפסק ורחמנא הוא סבר ויש לה הפסק אמר אין לה הפסק ipse opinatur, quod be.

item ה *cuidam præcedentium post-*

reditati detur abruptio s. inhibitiio, Misericors verò dixit, non fore ipsi abruptionem: Vid. Maimon. in Hilc. זכור cap. 12. §. 4. Idem Maim. Comment. ad Cod. Sanhedr. cap. X. post Gemaram l. c. f. 119. col. 2. l. 43. עד שיהיה ער להם כח והרגל והשהדלות donec fuerit ipsis facultas, & assuetudo s. consuetudo, atque sonatus, ita הפסד damnum, הבר solutio, ex נהר, ac infinita alia. (g) י designat 3. masc. ארל שריו ויתן futurorum. v. g. Gen. 43. v. 14. ארל שריו ויתן לכם רחמים Deus omnipotens det vobis misericordiam: Esth. 5. 3. ונתת להם & dabitur וימלא יהוה כל משאלותיו. כל משאלותיו: Pf. 20. 6. impleat Dominus omnes petitiones tuas: Prov. 28. 13. ויחם ויחם sed confitens (prævaricationes suas) & deserens, afficietur misericordia: Num. 6. 25. יראה יהוה פניו אליך lucere faciat Dominus faciem suam erga te: 1. Sam. 11. 13. לא יומת איש ביום הזה non interficietur quispiam hoc die: Jer. 65. 16. יתברך כאלהי אמן quisque benedicturus sibi in hac terra, benedicet sibi per Deum Veracis. Interdum format Nomina hæemanthica, Appellativa quidem raro admodum; Propria verò frequentissime, v. g. Joel 1. 10. יצהר אמלל יצהר languet oleum; ad cuius formam est יצוק Isaac 1. Sam. 17. 4. גבילקוט hoc est, in aliquam peram

ter quam plurima Scripturæ loca, e. c. Jel. 8. 15. &c. usurpatum *Maimonidi*, quando loco jam nunc; & supra ad (e) citato, addit: וכן חכם שהגיע להוראה ואינו מורה הרי זה מונע תורה ונותן מכשולות לפני העורים ועליו נאמר ויעצומים כל הרוגיה i. e. *Similiter si quis Sapiens pervenit ad docendi facultatem, & non docet; et talis impedit doctrinam, & offendicula ponit adversus cæcos: unde de eo scriptum explicant Prov. 7. 26. & numerosi sunt, qui omnes occisi sunt ab ea.* Quæ ex PIEL formata huc trahi possent, cujusmodi Lev. 9. 19. Jel. 23. 18. *vestitus* &c. ad Participia pertinent, degenerantia in naturam Nominis, coll. Interpr. §. 76. ex HIPHIL sunt v. g. Deut. 23. 3. לֹא יבוא ממזר בקהל יהוה non veniat spurius in Ecclesiam Dei: Jel. 54. 16. אנכי בראתי משחיה ego creavi vastatorem: Jel. 42. 16. אשים מחשך לפניהם לאור ponam caliginem ante ipsos in lucem: ad quam formam Jel. 20. 5. מִבֵּט expectatio, Exod. 26. 36. מִסָּךְ tegumentum, velum, Pl. 107. 4. מוֹשֵׁב habitatio &c. ex HIPHIL Exod. 39. 24. מִשֹּׁר coccineum contortum: cujus formam induit Ez. 41. 7. מוֹסֵב ambitus, Prov. 5. 12. מוֹסֵר castigatio, eruditio &c. Ex KAL & HIPHIL mixta videntur, Thren. 1. 12. יש מאוב במאובי ut dolor meus; unde Jel. 10. 15. מִשֹּׁר ferræ &c. it. Cant. 5. 5. על כפות המנעול ad ansas pessuli; quam formam habet Gen. 6. 17. מַבּוּל diluvium &c.

postpositumⁱ, nec non Afformati-
væ

(i) Pl. 101. 2. אֶתְהַלֵּךְ בְּתוֹם לִבִּי *incedam in simplicitate cordis mei: Maim. Hilc. Schab. cap. V. §. 5.* שֶׁנֶּתְבַשְׂרָה בּוֹ *in quo coctus est, §. 4.* וְנִתְגַּלְוָה בְּשַׁבָּת *& reteguntur in Sabbatho: 2. Sam. 22. v. 26. עִם חֶסֶד הִתְחַסֵּר cum benigno benignum te exhibes &c. Abarb. ad Jel. f. 19. col. 1. 1. 3. הִתְקַיְּמוּ הַגּוֹרָה הַזֵּכֶרֶת confirmabitur decretum commemoratum: Ezech. 38. 23. וְהִתְגַּדְּלוּ מִי וְהִתְקַדְּשָׁתִי & magnum me ostendam atque sanctum, coll. Institut. §. 26. X. 2. מַיְמוֹן. Hilc. Schab. cap. V. §. 7. כִּין לְהִתְחַמֵּם *sive ut calefaciat se ad illum, sive ut utatur ejus igne: l. c. cap. IV. §. 1.* מִלְּהַצְטַנֵּן *impe- diunt illum, quo minus frigeat: 1. Reg. 20. 22.* לֵךְ הִתְחַק וְרַע וְרָאָה אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה *robora te, & adverte, ac vide quid facias: Deut. 32. 36.* וְעַל עֲבֹרֵי וְתַנְחֵם *& de servitibus suis consolabitur se, coll. Institut. §. 27. 1. §. 26. XII. 1. Eccl. 11. 5. וְהִתְפַּלַּח הַחֶגֶב & oneri erit locusta: Maimon. l. c. cap. IV. §. 2. וְצִמְרָךְ *& opus habeat retigere eam: Ibid. §. 1.* הוּא *ipse calefacit se.***

B

(k) Af-

junctim נו^o, חם^p, חן^q, נה^r atque

נר

(o) Deut. 25. 8. חפצתי volui. Sed si altera extracessentialiter seruiat, aliis etiam Partibus convenit, v. g. Ps. 17. 6. שמע אמרתיו audi sermonem meum, Abarb. Praefat. in Levit. f. 226. c. 4. l. 2. וולתי העור שלוחו prater pellem ipsius. (p) Jer. 42. 22. חפצתם valuistis: sed Abarb. l. c. col. 2. l. 37. מחיתם והזנתם victus ipsorum & nutrimentum ipsorum: Neh. 4. 4. הרפתם opprobrium ipsorum. (q) Exod. 2. 18. מהרתן festinastis, v. 10. עזבתן reliquistis. Ezech. 33. 26. עשיתן fecistis. Sed cum hzc persona rarissimi usus sit ut plurimum seruiat extracessentialiter, loco suffixi tertiae pers. pluralis, v. g. Jer. 41. 22. ונרעה אחריתן & intelligemus finem earum: Ez. 1. v. 10. 16. 18. לארבעתן quatuor illis, ibid. v. 9. 12. 17. בלכתן in progredi eas. Vid. pluribus infra §. 35. (r) Affirmativum נה notat 2. plur. foem. Imperativi ac futuri omnium Conjugationum, nec non 3. plur. foem. futurorum, v. g. Jer. 32. 9. שמענה audite, Cant. 3. 11. צאינה וראינה exite & videte; Ruth. 1. 11. תלכיני ibiis: Job. 27. 4. רדברנה loquentur, 1. Sam. 3. 11. תצלינה tinnient. Secus si altera Suffixum constituat, altera affirmativum, ut Num. 5. 15. קרבנה oblatio ejus.

(s) Af-

נו^s, sapius significant Verba.

§. 7. Si quae harum literarum, cujusmodi חם^c חן^h חן^h, & junctim

נה

(s) Affirmativum נו notat 1. plur. Praetoriorum, ut 1. Reg. 8. v. 47. חטאנו והעונו peccavimus, & inique egimus, ac impii sumus. Secus si altera Suffixum constituat, ut 1. Reg. 10. 5. שלחנו mensa ejus, cum Jos. 6. 17. eadem litera significant שלחנו misimus. (t) בנתים Gen. 6. 7. עשיתם feci eos, Jer. 32. 7. בנתים adifisavi eos, Ezech. 16. 58. נשאתים portasti (F) ea, Jer. 2. 34. מצאתים invenisti eos, &c. Vid. supra §. 5. ad (y) & (b) p. 8. Ita à principio vocis, Lev. 3. v. 3. 9. מנבח השלמים de sacrificio salutarium, quom 1. Reg. 3. 3. eadem litera legantur מנבח הוא ipse erat sacrificans 1. Gen. 27. 1. מנבח עיניו מנבח & caligabant oculi ejus à videre, quom eadem litera Ezech. 1. 1. מנבח אלהים visones Des summi. Nec dubitandum, quin contextus existere possit, in quo pleraque exempla p. 14. & 15. posita, legeres מנבח ob robur מנבח pre multitudine ejus, מנבח à cubare, מנבח ob consolationem, מנבח pre doloribus, à ju-

B 3

à ju-

22 §. 7. literæ נה & נו etiam consignant.

נה^z vel נו^a, aptæ sunt ad consignanturum; primum videndum, an ipsarum usus contextui conveniat, & adjectis literis.

1. Si convenit contextui, literæ illæ significationem reliquarum augeant.

2. Sin minus, habeantur pro essentialibus; quæ reliquarum significationem tantum variant.

§. 8. Sci

à judice, vel משפט quò minus judicet, מספד
à plangere, סומור à putare &c. (u) Gen. 24. 2.
עבד servus ejus, &c. Vid. ad §. 6. (k) (x)
עד שבי inquilinus meus, 2. Chron. 18. 26. עדי שבתי
ad reverti me, vel donec revertar in pace, Deut. 4. 21. לבלתי עברי ארצה הירדן
ut ne transeam ego Jordanem, &c. Vid. supra l. c. (l)
(y) Jer. 21. 10. ושרפה בנאש & exuret eam igne,
&c. Vid. l. c. (m). Ita à principio, Gen. 27.
והלחם panis ille, 2. Sam. 16. 2. והלחם
& panis hic, juxta Masorethas &c. Vid. supr.
p. 12. (f) (z) Job. 5. 27. שמענה audi illud, &c.
Vid. ad §. 6. (r) (a) Jer. 14. 20. רשענו ידענו
novimus Domine impietatem nostram, &c.
Vid. l. c. (s)

§. 8. Verbo in ו, & §. 9. in ה exeunte, quid? 23

§. 8. Scilicet Verbo in ו exeunte, contextum consulas.

1. Si subjectum Verbi plurale præcesserit, ו affirmativum est^b.

2. Sin singulare præcedit subjectum, ו denotat suffixum^c.

§. 9. Similiter Præterito in ה exeunte,

1. subjectum Verbi masculinum indicat, ה illud fore pronominis feminini^d; sed

2. subjectum verbi femininum in-

(b) Abarb. in Jefa. f. 18. col. 4. l. 56. פרשבור
Interpretantur illud Interpretes.
(c) Megill. f. 3. a. l. 7. הרגום של נביאים
יכתן בן עזיאל אמרו מפי חגי זכריות
Versionem Chaldaicam Prophetarum
Jonathan f. Usiel effatus est, ex ore Haggai, Sa-
charia, & Malachie. (d) Ralbag. in Gen. f. 18.
a. l. 1. 2. וזכר שנשאה נח dudum com-
memorat, quod uxorem eam duxerit Noah.
Naëmam scil. Lamæchi filiam, Vid. Beresch. rab-
ba Sect. 23. f. 22. c. 4. l. 18. Rambam ad Gen.
fol. 4. a. l. 36. נעשורת היבשה שקראה ארץ
facta est ariditas, quam vocavit terram.

innuit, terminationem illam esse ejusdem generis affirmativam^c. At

3. ה tempori alii junctum, vel Pronominale^f est, vel Paragogicum^g.

§. 10. Atque ita Verbo in Servi-

les

(e) R. Lev. b. Gerson ad Gen. 4. v. 25. f. 17. col. 4. l. 30. עור מאשתו בן שור דורור אדם עור מאשתו שור דורור אדם *genuit Adam ulterius de uxore sua filium, qua vocavit nomen ejus substitutum.* Vid. Interpr. §. 193. III. 1. 8. Si enim Adamum idem subjectum hujus verbi dices, quod precedentis; obstarat ה ad objectum foemin. unice referendum, cum hic precedat filius: nec admitteret biblicum וְהִקְרָא, impositionem nominis hic foeminae attribuens, non mari: הארץ לבשר *Ramban ad Gen. f. 3. b. l. 8. הן. הארץ לבשר induit formam.* (f) R. Mos. bar Nachman l. c. l. 7. הן. פלכשה הצורה *in induere eam, i. e. Coll. Interpr. §. 127. 201. II. 2. dum induit ea illam formam: praepositio enim praeposita non admittit Praeteritum, supr. §. 4. ibid. l. 6. הן. וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָה הָיְתָה תָרוּ וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָה הָיְתָה תָרוּ *erat vastitas.* (g) *haec terra dum creabatur illa, erat vastitas.* (g) Gen. 11. 7. הָבָה נִרְדָּו וְנִבְלָוָה *agedum, descendemus & confundemus.**

les ה exeunte, hæ semper pronomem denotant^h; nisi subjectum foemininum plurale praecesseritⁱ.

§. 11. Cæteroque Verbo cognito, ante omnia de Conjugatione dispiciendum. Ad hanc cognoscendam, in profanis oppidò conducunt literæ^j & ך, vocalium indices^k.

§. 12.

(h) Gen. 3. 17. בְּעִצְבוֹן תֹּאכַל לֶחֶם *in dolore comedes eam, Ps. 65. v. 11. cit. Taanih f. 6. a. l. 7. תֹּאכַל לֶחֶם תֹּאכַל לֶחֶם *liquefacis eam.* (i) Berachoth f. 17. a. l. 36. בְּשֵׁיטָה שֶׁאֵינָנוּ קוֹמֵנָה שְׂמֵעָה קוֹלֵי אִמְרֵי אִמְרוּתָהּ בְּנִיחוּת בְּנִיחוּת הַאֲוִיבָה אִמְרוּתָהּ *mulieres tranquilla! surgite, audite vocem meam, filie confidentes! auribus percipite sermonem meum ex Jcl. 32. v. 9. (k) Unde una cum נ dicuntur Ebraeis הקריאה אמות הליליות; quod hanc definitam & certam partant, ut matres foetum. Quælibet enim talem designat vocalem, quæ sibi pronunciata est cognata, Vid. §. 14. In scriptura sacra postquam figura vocalium adjici ceperunt, hæ istarum indices plerumque exularunt: raro signum servatum est cum signato, v. g. Hof. 10. 14. וְיָקָם אֶתְּמָר וְיָקָם אֶתְּמָר *& surget, 2. Sam. 11. וְיָקָם אֶתְּמָר***

B 5

reges

§. 12. i primæ radicali præpositum, denotat Niphal¹; secundæ, Piel^m.

II, i tertiæ radicali præpositum, I. Vo

reges pro quo 1. Chr. 20. 1. המלכים: alias nil obstarat, quò minus ex מלאכה derives q. d. quo tempore procedunt & manifestari solent operationes, coll. Instit. §. 33. I. Obf. 2. Dan. 7. 6. 7. בארה post. (l) Exod. 25. 31. היעשור officietur, Cod. Berach. f. 4. a. l. 35. לייעשור ut fieret, fol. 10. b. l. 26. ליהנורו iucunditate, f. utilitate frui. (m) 2. Chron. 12. 30. sive juxta puncta expressa legeris וישרם pro וישרם coll. Instit. §. 25. II. Obf. 3. f. 56. l. 6. (n); sive potius וישרם & direxit eas (aquas): Avod. fara f. 18. a. l. 14. צירקו justum pronunciarunt, ibid. l. 27. חילקתים לעניים distribui ea inter pauperes, Gittin f. 40. b. l. 10. 13. שמה ויפדה. לו על ידי אחר forte contulit ipse per alium, Schab. f. 33. b. l. 23. עילרה laudavit, l. 24. גינה vituperavit, debonestavit, Avoda fara f. 18. a. l. 11. ריקן ריקן בפסיעותיה scrupulosè nimis attendit ad pressus suos.

(n) Cod.

1. Voce per Præformativum auctâ, designat Hiphilⁿ; sed

2. Voce præformativo destituta, indicat participium Peil^o, vel Concreta ex Piel, p, raro è Kal^q descendencia.

§. 13.

(n) Cod. Pefachim cap. 1. 8. 1. כלא מקום שאין טכניסין בו חמץ quocumque locorum non solent inferre fermentum. Et ita in Scriptura sacra Jes. 59. 4. והליר & genuit, Pl. 21. 2. exultabit, Jer. 25. 3. משבים matutinando: quomodo etiam juxta autorem literarum legendum Dan. 8. 11. הרים sustulit; quod Masorethæ ex Hophal efferunt הרם sublatus est. (o) Chagiga f. 12. a. sæpissimè כתיב scriptum est. Et hanc formam inauunt literæ 2. Chr. 8. 10. הנציבים stationarii milites: unde etiam 1. Reg. 4. 10. ונציב אחר & profectus unus. (p) Tamid cap. IV. f. 32. a. l. 16. חכמים אידן מחקרי חכמים quinam vocatur sapiens? unde Dan. 2. 27. חכומין sapientes. Vid. Instit. §. 29. form. XXVII. (q) Tamid l. c. l. 18. עשיר אידן מיחקרי עשיר השמה בחלקן quinam vocatur dives? responderunt ipsi, quinam foret dicitur

712,

§. 13. 1 Voce per Praformativum
אנלל,

I. ante primam radicalem, deno-
tat Hophal^r.

II. ante secundam, notat Pual^r: ac
2. in

ves, nisi qui in portione sua latus est. Vid. In-
stit. §. 29. form. III. quam formam requirunt li-
terae 1. Chr. 25. 1. **הַנְּבִיאִים** prophetae, vatici-
cinantes ad citharam, Jud. 16. 21. **הַמְסֻרִים**
vinculi. (r) Berach. f. 2. b. l. 21. **מוֹקְדִים** amisci-
patus: ita f. 4. a. l. 30. b. l. 30. **מוֹבְטָח** promissione
erectus, confirmatus, certior factus: Ezech. 23.
42. **מוֹבְאִים** adducti: Rosch haschana f. 18. b. l.
10. **הַדּוֹבְקָה** duplicata sunt, l. 14. **הַדּוֹבְקָה**
rupta fuit. Et ita autor literarum Jer. 5. 8.
מִיֻּנְיִים equi bene pasti: cujus קרי
valde inconcinnum est. (s) Berachoth f. 2. b.
l. 32. **מְטוֹהָרִים** purificati, Horajoth cap. 3. §. 6.
כָּל הַמְקֻדָּשׁ מִחֵבֵר quicquid consecratum est
ante socium suum, ibid. §. 8. **עֶבֶד מְשֻׁחָרֵר**
servus manumissus, ibid. §. 4. **הַמְרוֹבֵּה בְּכַנְיִים**
consecratus vestibus, ibid. **עַל הַכְּתוּלָה**
jussi sunt virginem ducere, Berach. f. 16. a. l. 25.

אין

2. In Quiescentibus^r & Gemi-
nantibus^r Ain, paucisque aliis^r, et-
iam Piel. &

3. Si prima radicalis desit, indicat
Niphal^r, Hiphil^r, aut Hophal^r ver-
borum Pe Jod ac Penun.

III.

אין רעתו מיושבת עליו mens ejus non
est sedata vel disposita apud ipsum. (t) 2. Sam.
22. 49. **הָרוּמַמְנִי** exaltabis me. (u) Jonathan
Deut. 32. 11. **מְחוּפָּה** incubans, vel obtegens, (x)
Esr. 6. 3. **מְסוֹבְלִין** bajulantes: & ita Psal. 101. 5.
מְרוֹשְׁנֵי, quod juxta autorem literarum legi con-
venit מְרוֹשְׁנֵי detrabens mihi: Vid. Instit. §.
41. III. Obs. 5. (a) - (y) Ruth. 3. 3. **אֵל תִּירָשׁ**
ne innotescas, Ex. 6. 3. **נִדְרַעְתִּי** cognitus sum.
(2) Gen. 48. 6. **חֹלְדָת** genuisti. (a) Gen.
38. 25. **מוֹצְאָת** producta: Abas. ad Jch. 53.
f. 80. col. 1. l. 42. **מוֹכָה** percussus: passim in
titulis librorum מוֹכָה correctus, ex נגה: Bera-
choth f. 8. b. l. 14. **מוֹנְחָת** deposita, ex ינח,
Vid. Instit. §. 44. Obs. 3. (β) Megilla f. 3. b. l.
30. 31. **הוּקָה** manibus cingitur. f. 4. a. l. 1. §. 6.
מוֹקְמוֹת חוֹמָה manibus cincta.

(b) Jo-

III. ante tertiam vero radicalem notat Kal^b, aut Nomina exinde formata^c.

§. 14. ¹ Vocis Praformativo destituta, denotat

I. Ante secundam radicalem,

1. Participium^d aut Infinitivum^e Kal: vel

2. Pra-

(b) Joma f. 9. a. l. 12. ושנתן רשעים וקצורנה & anni impiorum abbreviabuntur, ex Pro. 10. 27. (c) Taanith fol. 6. a. l. 10. seqq. מלקש pluvia serotina, ex Deut. 11. 14. Vide suprà ad §. 6. lit. h. p. 15. (d) Avoth cap. 2. §. 15. טרפון אומר היום קצר והמלאכה מרובה והפועלים עצלים והשכר הרבה ובער הכרת החק i. e. R. Tarpon dicit, dies brevis est, & opus multum, operarii pigri, ac merces ampla, atque paterfamilias urget: Taanith fol. 6. a. l. 26. שואלין, vel mercè chaldaicè שאלין pecuniæ, Berachoth cap. 1. §. 1. קורין chaldaicè קרין legunt &c. VII. Instit. §. 6. ad p. 46. 47. conf. inf. ad §. 15. 2. (e) Berach. f. 18. a. l. 10. 12. Avoda sara f. 18. a. l. 28. &c. לקוברו ad sepeliendum eum: & in Ps. 30. 4. מיררני à descende me, Vid. tamc Instit. §. 8. l. 2. Obf. p. 85. 86.

1. ¹ ante secundam, & III. tertiam quid? 31

2. Præteritum Püal, ^f ac in qui-
escentibus^g & geminantibus^h Ain,
paucisque alijsⁱ, etiam Piel. itemⁿ
que

3. Formam Nominum cholem
sægolatorum^k, &c.^l.

II. Ante tertiam vero radicalem;

1. Participium Paul^m, vel

2. Nomina ex Piel formata, acti-
onem denotantiaⁿ. interdum

3. Im-

(f) Ezech. 23. 2. מועכו שדוחן compressæ sunt
mamme ipsarum, Jud. 18. 29. יולד natus est.
(g) Psal. 90. 17. בוננתי dirige, (h) Thr. 1.
22. עוללתי fecisti. (i) Vid. Instit. §. 41. III.
Obf. 5. (k) Taanith f. 6. a. l. 2. עושר divi-
tie. (l) Megill. 4. b. l. 41. שופר buccina, l. 42.
לילב ramus, frons palme &c. Sed ad No-
mina hæc non attendimus, de Verborum Con-
jugationibus secernendis occupatio: alioquin plu-
res eorum fuissent formæ. (m) Megilla f. 3. a. l. 2.
פתוחין aperti, l. 3. סתומין clausi. (n) Mich.
lal Jophi ad Ps. 1. 2. ענין דבור וצפיה verbum
significat loquelam & musti.

perativum °, vel infinitivum P Kal; aut Nomina, quæ ex Kal formata, rem⁹ denotant, aut Concretum^r. Nam

§. 15. In quacunq[ue] parte Oratio- nis Literæ N, item ך atque ם solitaria, vocalibus notandis inserviunt.

I. N significat præmittendum ( )^s vel ( )^r.

musitationem oris. (o) Eccl. 12. 13. שְׁמוֹר *ca-* stodi: atque ita juxta literas Pf. 26. 2. צְרֹפֶה *examina;* quod autor punctorum legit צְרֹפֶה. (p) Megilla f. 3. a. l. 38. כאן לשמוע מקרא *veniant ad audiendum prælectionem libri Esther.* (q) Megilla f. 3. a. l. 21. הפסוקין *versus.* (r) Psal. 145. 8. וְגִדְלוּ חֶסֶד *magnus benignitate.* At Nomina non quadrant huc, nisi quatenus ipsorum forma confundi poterat cum Verbis. (s) Moed Katon f. 15. a. l. 11, b. l. 23, 30. dicitur שְׁנוּ *excommunicatus Calis diversimodè se habet;* cujus vocem שְׁנוּ a. l. 15. & Glossa etiam ad l. 11. scribit שְׁנוּ: ibid. a. l. 14. 20. מאי לאו *quod non ad omnes illos.* Vid. supra ad §. 11. lit. k. (t) Moed Katon f. 16. b. l. 6. מעיקרה מאי סבר ולבצוף מאי סבר *pri-*

2. ך indicat ם^u, & ם^x, in syllabâ simplici, aut compositâ acutâ; aliàs ( )^r, ( )^s

primam quid sentiebat, & qua tandem ejus erat opinio. Sanhedr f. 29. a. l. 38. & 39. וְדָאֵי קָטָר *reverà interfecti:* ibid. l. 40. & 41. וְדָאֵי קָטָר *coram me per Sync pro קָטָר* quod est Dan. 3. 32. Berach. f. 17. b. l. 15. וְדָאֵי קָטָר *Gabei in raffui &c.* (u) Megilla f. 3. a. l. 39. מְשִׁפְחוֹת פְּחוּפָה מְכַסְלִין *familia sacerdotales vacare faciunt ministerium suum, & veniunt ad audiendam prælectionem libri Esther;* ibid. l. 41. וְעִבְרָה הַמְּוֹרָה *siccine cultus gravior est studio legis?* (x) Megilla fol. 3. a. l. 3. הֵא *אסור לאדם שיהן שלום לחבירו בלילה חיושין שמא שר הוא* *prohibitum est homini, salutare proximum suum nocte; suspicamur, forie demon est.* (y) Aben-Esra ad Psal. 1. v. 3. חֲפְזֵי הַמְּכֹשֶׁל *fructus mairatus;* & ita Job. 22. 6, עֲרוּמִים *nudi*

( ) chatuph², vel ( )¹.

(β) Rarò designat ( ) longum^b.

3, 7 Notat vocales I, E

nudi &c. (2) Kimchi ad Mich. 1. 5, וְהוֹצַרְכֶנּוּ וְהוֹצַרְכֶנּוּ opus habemus ita interpretari: Kidduschin f. 68. a. l. 28. על בִּרְחָק te invito: alibi מוֹעֵמֶרֶת כְּגַעֲיָא fistulur per metegh. Ita 2. Chr. 36. 14. לְמַעַרְלָא מעל pravaricando pravaricationem, Pf. 145. 8. וְגִדְלוּ חֶסֶד & magnus benignitate: & hujus generis sunt quàm plurima. (a) Schabb. f. 11. a. l. 12. כָּל חוֹלֵי וְלֵאמֹר חוֹלֵי מַעֲיָא omnis morbus (tolerari potest), modò non morbus interstinorum: & ita 2. Chr. 8. 18. וְנַבְיֹוֹתֵי אֲנִיֹּוֹתֵי naves. (b) Schemoth rabba Seft. 30. רֵוֹט גַּמְאֵוֹרֵי Diatrymata: Scheviith cap. 1. 7. חֲלוּעִים cucurbita, quia est ex sing. חֲלוּעִים l. c. c. 1. 0. 2. Rosch haSchana f. 17. b. l. 31. עַל בִּוְנֵי injuria mihi facta. Et ita 2. Chr. 31. 12. c. 35. 9. בְּוִנְיָהּ, Esth. 9. 19. חֲפִרְוֵי. Vid. Instituc. de genuino sono vocalis ( ) §. 6. p. 46. (c) De chirec longo Vid. supr. §. 10. II. Etiam de brevi exempla passim sunt obvia, v. g. Megilla f. 3. b. l.

E^d longas in syllaba simplici, vel composita acutâ; breves, in aliâ composita quacunque.

b. l. 31. לֵיָהּ אִיִּצְטְרוּךְ לֵיָהּ opus habet eo &c. Atque ita in Scriptura secundum literas, Prov. 30. 17. אִמַּתְרָא לִיקְהָרָא imperium matris: Prov. 31. 27. חֲלֻכּוֹת דְּחִילְכוֹת decreta, sententia decisiva: Cant. 7. 6. כְּתִימְרוֹרָא עֵשֶׂן ut palma, i. e. columna rectâ ascendentes fumi &c. (d) Pi-ke Avoth c. 3. 8. שִׁנְהַת שַׁחֲרִיתָא של שחרית somnus matutinus &c. Erata in Scriptura 1 Reg. 20. 35. חֲבִיבֵי percute me, Job. 44. 24. מִיָּאִתִּי à me ipso, Job. 24. 23. עֵינֵיהּ עֵינֵיהּ oculus ejus, Nah. 2. 4. גְּבוּרֵיהּ fortis ejus: atq; ita juxta autorem punctorū, Eccl. 10. 17. אֲשֶׁרֶךְ אֶרֶץ; quamvis secundum literas, si cum plerisque dixeris subjectum Suffixi esse pluralis numeri tantum, legeres אֲשֶׁרֶךְ beatitudines tibi o terra, vel benè sit tibi o terra! Et certè juxta autorem literatum 1. Reg. 2. 24. וַיֹּושִׁיבֵנִי & sedere fecit me: quia pronomina futuris suffigenda regulariter præmittunt ( ) Instit. §. 30. IV. quamvis autor punctorum, irregularem punctationem secutus, legerit וַיֹּושִׁיבֵנִי, sensu eodem. Eodem modo denotat ( ), v. g. Avoda sata f. 16. b. l. 41. חֲרִיתֵי solutio, Pe-sachim

(β) Talmudicis ḥ denotat etiam
scheva °.

§. 16.

halim f. 37. a. l. 23. מלל משה אילפס
הן *ista sunt opus sanguinis*; ad formam אִיפְשֵׁר
possibilitas, ubivis obvii. Atque ita in Sacris
Ezech. II. 6. וּמִלֵּאֲתוּיִם & *replevistis*, Pfal. 21.
2. גִּילֵּל *exultabit.* (c) Beza f. 2. b. l. 16.
עִיִּקִּינָן *occupamur, loquimur*: Bartenura ad
Mischn. l. c. eadem verba adducens, ḥ omittit.
Berach, f. 12. b. l. 32. דְּמִרֵּי *docent*: Tamid f.
32. a. l. 22. seqq. יֵאֵר לְמִירָר *gloss, טוב לגור*
bonum est habitare, l. 24. דְּעֵתֵהוּן *mens ipso-*
rum: Cethub, f. 18. b. l. 22. טַנְמִיחוֹ *ratio co-*
rum. Berach, f. 12. a. l. 40. מִזֵּן זֵינֵי *cibando*
sive nutriendo nutriunt; ad formam לְמַתָּה *Est.*
7. 13. *ad proficiscendum*: Berach f. 17. b. l. 13.
כָּל הָעוֹלָם כֹּלּוֹ נִזְוָנִין בְּשִׁבְלֵי חַיִּינָא
i. e. totus in universum mundus cibantur pro-
pter Chaninam; *ibid.* l. 8. 9. 10. scribitur abs-
que נִזְוָנִין, formæ נִזְוָנִים *Exod. 19. II. 15.*
parati: & ita Menach. cap. II. 8. 1. נִלְוֵשׁוּ
depsatur, *ibid.* נִלְוֵשׁוּ *depsantur*;
quamvis non ignorem, aliis magis
placere formam ex Niphal & Hithphael mix-
tam

§. 16. Sed eadem litera ḥ
duplicata, indicant motum sui (f)
sæpe

tam, ḥ præformativo per dagefch compensato,
נִדְוֵן *judicatur*, נִדְוֵנִין *judiamur*. Scriptura-
rum formæ præferendæ sunt conjecturis. Unde,
quia Particulis adjiciuntur Suffixa Singularum.
Instit. §. 39. III. lego Bava batbra f. 58. a. l. 24.
מִנְהוֹ *ex illis*, l. 25. מִנְכוֹ *ex vobis* &c. quamvis
non ignorem, sæpius scribi כְּמִיָּהוּ, Berachoth f.
17. b. l. 16. &c. Vid. infr. §. 37. Schabb. f. 33. b. l. 30.
חֹזֵר אִינְשֵׁי *viderunt homines.* (f) Berach, f. 8. b.
l. 12. 13. וְרֵדִין *vena sanguinis rosei*; fol. 9. a.
l. 12. כְּוֹתֵךְ *secundum te, sicut tu*; l. 13. כְּוֹתֵי
ut ego: Avoth cap. 3. 8. 13. סִיּוּג לְחַכְמָה
sepimentum sapientie est silentium:
Berach, f. 4. b. l. 4. חֲכָמִים עָשׂוּ סִיּוּג
sapientes fecerunt sepimentum ver-
bis suis, fol. 24. a. l. 8. זֵיל אִיָּתֵי לִי תְפִילִין
abi, affer mibi phylacteria. Unde est, ut, si tale
ḥ per chireck moveatur, triplicetur, v. g. in for-
mulâ repudii à Maim. Hile. Geruschin descriptâ,
תְּהוּיָן *eris*, & mox תְּעִבִיָן *voles*; ne confun-
datur cum plurali F. תְּהוּיָן *eritis*, & תְּעִבִיָן
volueritis. Conf. omnino Gittin f. 85. b. l. 29.
seqq.

C 3

(g)

38 §. 16. ו' duplicata notant dageſch. §. 17.

lape per dageſch forte geminans
dum g.

§. 17. Quoties vel ipſæ lite-
ræ ו' ^h & ו' ⁱ formam repræſen-
tant ambiguam, vel, illis abſentibus,
reliquæ literæ pluribus formis, di-
verſisque Conjugationibus ^k compe-
runt; certam formam, certamque
Conj

(g) Horajoth c. 3. 0. 4. מְצוּיִן *juffi*: ſed ad Pe-
ſachim cap. 1. 0. 1. de Bartenura כל חעם
מְצוּיִן כבתייהם *omnis populus deprehen-*
duntur in juis adibus, illud ex Püal rad. צוה,
hoc ex Kal rad. מצו: Berach. f. 6. l. antep.
ad copulandum: Horajoth c. 1. 0. 3.
חורו לבטל ולקיים מקצת
הרי אלו חייבין *docuerint, abrogare aliquid,*
& confirmare aliquid, en illi rei ſunt: Bera-
choth f. 7. a. l. 2. בשתייהו *relictus fuit*: Pe-
ſachim fol. 37. a. l. 15. סריקין המצוייקין
pines vel placentia figurata (h) Vid §. 12. (i)
Vid. §. 10. II. 2. (k) Scil. Kal, Niphah, Piel, &c.,
quoties pro ו' alternat (· ·), etiam Hipbil, in
ver-

§. 17. literas ambigue forme reſtringit i. Uſus. 39

Conjugationem determinat Uſus, &
Contextus.

I. Uſus quidem, ut perſpectum
habeas, in quâ formâ, quâque diver-
ſarum Conjugationum, quas repræ-
ſentant, literæ illæ ſint uſitate ^l.
Quod ſi in pluribus, tunc

2. Con-

verbis Perfectis easdem proſus habent literas ra-
dicales, &c, in quibusdam temporibus, etiam ſer-
viles. (l) Poſt formas nominum nudorū recenſi-
tas §. 29. Inſtit. coll. ſupr. §. 4. ad (s) p. 5. & 6. ſup-
petias ferent non ſatis exercitato Concordan-
tiæ, atque Lexica. Beza cap. 2. 0. 1. יום טוב
שהל להיוור ערב שבת לא יבשר
שהל כהלה מיום טוב לשבת
ſi dies feria-
us ita cadat, ut ſit vespere Sabbathi, ne coquat
quis principaliter à die feriato pro Sabbatho:
hanc punctationem exigit contextus; extra quem,
pleraque voces aliter punctatæ, alias etiam fer-
reat ſignificationes, ſed omnes huic loco ineptas
שהל immanem denotat leonem Pſal. 91. 13.
שהל vel ex Pacl שהל extraxit. Jonath.
Exod. 2. 10. Berachoth f. 8. a. l. 26. שהל
ex שהל corbem, in Halacoth gedoloth ſub ſinem
C 4 Schab

§. 18. Vox utrinque per ה essentialiter servile aucta, formam prodit infinitivi Aphel; qui nomen exprimit, actionem denotans.

Succa f. 31. a. l. penult. aut *asparagus*, Kilaim cap. 1. 8. 4. atque ita legeres בכוריו *primogenitos ejus*, quod est hominum ac bestiarum; בכוריו *in fornacibus ejus*, Jes. 48. 10. vel בכוריו *in mensuris ejus* &c. (n) Beza c. 1. 8. l. occurrunt literae תאכל, quas extra contextum leges תאכל, תאכל, תאכל, תאכל in omnibus, excepta ultima, conjugationibus: Usitatum quoque verbum est in omnibus, quarum forma est expressa, Conjugationibus, Vid Exod. 7. 20. 27. Lev. 6. v. 9. 16. 23. Job. 20. 16. Jes. 1. 20. Ezech. 7. 2. 3. solum tamen Niphal dicitur per contextum, qui talis: ביצרו שנולדה ביום טוב בית שמי אומרים תאכל ובית הלל אומרים לה תאכל si quod ovum excludatur die feriato, ex sententia Sammariorum licite comeditur; sed Secta Hilleliana stuit, non comedatur. (o) R. Levi b. Gerson ac Gen. f. 17. col. 4. l. 41. החשכה ה' הפרדה providentia divina, l. 42. הפרדה separatio à malo: Bereschith rab. Sect.

§. 19. Si Nomen aliunde jam cognitum in exeat, consulas contextum. Quum enim

1. aliud sequitur substantivum à precedente rei diversæ rectum, assumas formam pluralem^p vel dualem Regiminis^q.

2. Sin

21. f. 21. a. 4. l. 17. דור הפרגוה generatio divisionis, quâ de Gen. 11. Maimon. Hilc. chamez umazza cap. 7. 7. הגרה של פסח significatio, narratio, historia Paschatis: Berach. f. 43. a. l. 5. 6. 7. 8. seqq. הסבה accubitus: Cethub. cap. 5. 8. 5. הוצאות expensa: Beza f. 2. b. l. 17. הכנה preparatio. (p) Berach. f. 22. a. l. 18. דברי תורה verba legis, & ibid. דברי תורה verba mea sunt instar ignis. (q) Rosch hašchana f. 16. a. l. 39. הכיאו לפני שתי תלם בעצרת כרי שותכרכו לכם פירות האילן ומפני מה אמרה תורה adducite ante me duos istos panes in festo Pentecostali, adeò ut benedicantur vobis fructus arborum: at propter quid dicit lex &c.

(r) Pe-

2. Sin aliud Nomen non sequatur à priori rectum, ' ut plurimum ' est suffixum primæ personæ; cuius numerum exprimat numerus Verbi, vel adjectivi, aut substantivi per appositionem conjuncti: sæpè etiam forma, ac usus ipsius subjecti^s.

§. 20. Si cui voci Præfixa deprehendantur adjecta, de horum punctatione tùm demum cogitandum, quan-

(r) Pesachim f. 37. a. l. 19. 20. אמרתו אבנא ליה כן אמרו חכמים וכו' אמר לי בני לא של כל אדם אמרו נתן עינוו בהלמדיו אמר להם בני התחילו פניהם משתנין אמר להם אנו אומר *obvertit oculos ad discipulos suos, inceperunt facies ipsorum mutari; quo viso, dixit illis, filii mei! non vobis ego dico.*
(s) Rarò enim denotat nomina in ' finita, de quibus supr. §. 6. lit. (l).

(t) Rosch.

quando literæ radicales^r, ac Præformativæ, si adfuerint^u, priùs sint punctatæ.

§. 21. Pluribus Præfixis præpositis, nunquam incipiamus à primo vocis; sed ab eo, quod radicalibus^x, aut essentialiter servilibus

(t) Rosch hasschana f. 17. a. l. 2. ex Zach. 13. 9. וְצַדִּיקִים & *purgabo eos*: si à præfixo inciperes, non advertens, (,) primæ radicalis ob superveniens suffixum in (:) corripit, effertes illud per (:). Ibid. l. 3. וְעַלֵּיהֶם nisi antea constaret, & per (,) esse efferendum, ' enunciatum cum (:). (u) Hæ enim à radicalibus separari non possunt, Instit. §. 5. Obf. 2. unde earum pronuntiatio unà cum illarum simul procuranda. Rosch hasschana f. 17. a. l. 8. וְכִדְרוֹבֵיךָ si cum (:) efferas, ad formam biblicam supr. §. 15. 3. (β), leges וְכִדְרוֹבֵיךָ Sin v. Chaldæorum Pasivum concipias, leges וְכִדְרוֹבֵיךָ vel וְכִדְרוֹבֵיךָ & *judicantur*, l. c. 2. β. Conf. §. 38. & Instit. §. 47. l. 1. (c) 3. Obf. (β). (x) Rosch hasschana f. 17. b. l. 3. c. 7. וְלִבְסוֹף & *tandem*: si quasi articulo extruso, ב cum (-) efferres, legendum foret

bus est propius : ordine deinceps retrogrado ad singula præcedentia tendendo.

§. 22. Si, præpositis literis כלב, dubium sit, utrum post has articulus exclusus sit, nec ne : memineris, 1. Articulum regulariter non præfigi nominibus propriis hominum, Constructis, suffixa gerentibus, & Verbum substantivum includentibus 2. Ex-

foret וּלְבַסוֹף; priora semper sequuntur naturam ultimi. Ibid. f. 18. a. l. penult. Vid. b. l. 36. 37. וּכְשֶׁהָיָה & *quum fuit*; sed ibid. Glossa ad l. 37. וּכְבָנָי & *ut filii*: Rosch hassch. f. 16. b. l. 23. מְכַלְל דְּבַחְרֵשׁ וּשְׁבַת אִיבְעֵי לִיחַ לְמִיזֵר unde sequitur, quod in novilunio & Sabbatho incumbat ipsi abire; sed Gloss. ad f. 18. b. l. 30. אֲעַג דְּכֹזְמֵן *quamvis in tempore*. (y) R. Dav. Kimchi ad Psal. 2. v. 7. וּלְמַבְהֵג & *in consuetudinem*: Gloss. l. c. 1. 2. וּכְשֶׁהֲמַקְרֵשׁ & *quum Sanctuarium consistit*: Cethubb. cap. 7. 8. 8. שֶׁמִּשְׁנֵה אֲרִיסָה *quod ex quo jam desponsata fuerat* &c. (2) Vid. Interpr. § 57. (a)

1. Extra quos Casus Articulus adjici potest ordinarie^a; nisi adjectivum, vel pronomen adjectum destituatur eodem^b.

(a) Ps. 102. 10. אֲפֹר בְּלֶחֶם אֲכַלְתִּי *cinerem tanquam panem comedi*, Num. 15. 5. לֶפְכֶּשׁ הָאֶחָד *ad agnum unum*, Lev. 14. 51. וּכְמִים הַחַיִּים & *in aquas viventes*. (b) Arabicè quidem Adjectivum cum substantivo suo coincidit etiam quoad hanc restrictionem, ut eâ substantivo additâ, etiam Adjectivum illam postulet, & contrâ; sed, cum Ebræi procedant juxta Interpr. §. 56. non satis tuto in hâc observatione acquiescimus: atque adeò convenientiam rei ipsius, & usum absque hujusmodi præfixis, præferamus. Ben Melech ad Ps. 1. 1. הַזֶּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, quia seorsim dicimus הַזֶּה עוֹלָם הַבָּיָה *mundus futurus*, עוֹלָם הַזֶּה *mundus hic*; mallem legere בְּעוֹלָם הַזֶּה *quàm בעולם*: ut ut ne sic quidem à recto trahere aberrem,

CAP. II.

De
Nomine.

§. 123.

Terminatio Masculinorum constructa, Talmudicis frequensest admodum, etiam in statu absoluto^a.

§. 24. פְּנִי זֶה & פְּרִשָּׁה בְּ אֲחֵרֵי בְּנִסְרוֹת

(a) Berach. f. 2. b. 1. 3. אמרי אינשי dicunt homines, f. 8. a. l. 15. מקדמי ומחשכי לבי כנישהו tempus preoccupant, & ad caliginem usque commorantur in Synagogis. (b) Abarb. ad Jef. VII. f. 19. c. i. circa fin. מפני זה propter hoc vocantur littere scripturae alicujus nomine signorum: Avoda Sara f. 18. a. l. 1. 4. היה הוגר meditatus fuerat nomen illud (יהוה) per litteras suas: Berach. f. 15. a. l. 18. לא רוקק באותיותיה non atenderit ad litteras ejus. Vid. Kidduschin f. 30. a. l. 34. (c) Berach. f. 9. b. l. 44. יח פרשיות קג פרשיות אמר דוד 130. Sectiones, l. 45.

130.

בְּנִסְרוֹת^d ante terminationem pluralem inserunt, dagefichatum praemisso (.). In משנה^e verò ה in י mutatur, vocali praecedente manente^e.

§. 25.

הכליות (finis) nominibus qualitatem denotantibus praemissum, laepe addit ipsis significationem superlativam^f.

103. Psalmos dixit David, fol. 8. a. l. ult. it. b. l. 1. פרשיותיו sectiones suas, l. 11. פרשיותיכו sectiones vestras &c. Tosaph. ad Berach. f. 7. b. l. 2. 699. ואין כסדר לא נאמרו ומקדם ומאחר בתורה Sectiones non dicte sunt suo ordine, & ὕστερον πρότερον non attenditur in scriptura. In forma chaldaica v. g. Berach. f. 8. b. l. 3. פרשיות (d) Berach. f. 3. a. l. 40. נכנסין לבתי בְּנִסְרוֹת ingrediuntur in domos Synagogarum. (e) In fronte Talmudis cuilibet titulo praefigitur פירוש עם פירוש המשניות cum Commentario thesium Mischnicarum k. Mos. f. Maimonidis p. m. (f) Berach. f. 17. a. l. 32. הכליות חכמה summa sapientiae תשובה ומעשים טובים

D

116

ria est penitentia ac opera bona. Abarb. ad Deut. 33. fol. 401. c. 2. l. 27. המצני עצמך מרוחק מהשי תכלית הרחוק *invenies te remotum à Deo exaltando remotione ext. emā;* Idem Præf. in lib. Samuel. f. 74. c. 4. l. 20. ואין זה הספור המוחלט לתכלית *neque hoc ad perfectam prorsus historiam vel in omnimoda & omnibus numeris absolutâ &c.* Ibid. l. 22. חכם בתכלית חלמוד *sed ad perfectam informationem.* in Jes. fol. 20. c. 2. l. 57. חכם בתכלית השלמות *fuit sapiens in summa perfectione:* f. 18. c. 4. l. 21. חשיב תכלית השתדלותך בשמירת *pones summum studium tuum in custodia (urbis.)* Akedath Isaak in Exod. fol. 126. c. 1. l. 43. זמן חוקו *tempus, quo sydus est in plenissimo robore suo:* ibid. l. 55. התחשבות בהתכלית *appropriatione specialissimâ:* R. Lev. b. Gerson in Lev. f. 159. col. 1. l. 2. היה בתכלית מהגנות *fuit in extrema turpitudine, in summo gradu turpitudinis:* Abendana ad vocem השמות Gen. 1. 1. והוא הגלגל הסובב בתכלית העגולה *est sphaera, qua circumnit circulo undiquaque perfectissimo:* Idem ad ערן גן Genes. 2. inquit: הוא מחוז נכרא בתכלית העונג *est locus cum summa voluptate conditus &c.*

CAP.

CAP. III.

De

Pronomine.

§. 26.

תחת ex תחת formatum, Rabbini subit constructionem Nominum per omnes Casus; si notæ horum præfigantur propriæ^a.

§. 27.

(a) Ayoda fara f. 16. b. l. 43. אמר לו ארתו *dicebat ipsi certus quidam Episcopus.* Beresch. rabba Sect. 22. f. 14. c. 4. l. 4. fin. edit. Ven. ארתו ארתו *peccatum istius viri,* Berach. fol. 18. b. l. 28. נפלה קטמה *incidit altercatio inter uxorem istius pii, & matrem istius puellæ:* Beresch. rabba Sect. 22. circa fin. ארתו רשע *Interpr. f. 19. II. Glossa ad Tamid. f. 32. a. l. 34.* היה מזריח לו הקלרה גלגל חמור *isti impio oriri fecit Deus benedictus sphaeram solis,* Gittin f. 39. a. l. 4. fin. ארתו העבר אין *Conf. Interpr. f. 19. II. Glossa ad Tamid. f. 32. a. l. 34.* היה מזריח לו הקלרה גלגל חמור

D 2

בארתו

§. 27.

Pronominis Reciproci seu Demonstrativi vicem supplent Nomina **עצם**^b, **גוף**^c, ac modò mem-

הדרגה *in istâ via*, Abarb. in Jes. fol. 18. c. 4. l. 41. באותו חבר *in eadem societate*, Jevammoth c. 15. 0. 2. ובאותה מדינה *& in eadem provincia vel civitate.* (b) Berach. f. 10. b. l. penult. סכנתי בעצמי *periculum creavi mihi ipsi*, ibid. l. ult. בעצמי *in te ipso* f. 17. a. l. 27. קדש עצמי *sanctifica te ipsum*, Horajoth c. 2. 0. 2. הורה בפני עצמו ועשה *docuerit (Sacerdos unctus) in facie sui ipsius, aut fecerit (aliquid quod fieri non debebat Lev. IV. 2. seqq.) in facie sui ipsius, i. e. penes se privatim, seorsim; expietur etiam in facie sui ipsius, h. e. privatim, coetu remoto.* Berach. fol. 9. b. l. 2. 3. ולואי שנצא *atque utinam egrederemur in nobis ipsos*, a. v. in substantia nostra, i. e. non soli: Abarb. in Jes. fol. 18. c. 4. l. 43. נעשה עצמנו קצינים *faciamus nos ipsos Dominos intra eam:* Berach.

moratum **אִתָּא**^d; cuiuslibet personæ

Berach. f. 10. b. l. 39. מדקדקים עצמם *accurate observant se ipsos*, it. f. 17. b. l. 10. והם *& illi etiam per propria sua merita non sustentantur*, fol. 19. b. l. 3. סדמת עצמן חיובין *propter seipos (respectu ipsorum) obligantur.* (c) Berach. f. 8. b. l. 35. 40. הנה גופא קשיא *hoc est corpus objectionis, i. e. hæc est ipsa illa obiectio, quam tetigi, illud ipsum est quod repugnat, implicat, sibi ipsi est contrarium;* Berach. f. 24. a. l. 16. אשתו כגופן *uxor ejus est, ut illo ipse;* Bava bathra f. 132. b. l. 16. בגופא דארעא *in terra ipsa;* Halichoth Olam part. II. cap. i. p. m. 29. l. penult. ואסתנותין גופא לה קשה *& theses mischnicas ipsas non impugnat*, Vid. ibid. p. 48. הורו בירית דין *docuerint Senatores evellere omnem rei substantiam:* & circa fin. דבר ולא כל הגוף *aliquid (in scriptura commemoratur Lev. 4. 13.) & non tota rei essentia.* (d) Berach. cap. 3. 0. 3. נושאי המטה והלופותן ארת שלפני המטה וארת שלאחר המטה ארת שלמטה צורך בהן פטור

næ desideratæ suffixo in fine sæpius annexo.

§. 28.

פטרין וארתי שאין למטה צורך בהם
i. e. portantes feretrum & ipsorum vicarii,
iam illi qui præcedunt feretrum, quàm qui id se-
quuntur; illi, quibus ad feretrum indigent, im-
munes sunt; isti verò, quibus hæc indigent ad
feretrum, tenentur: Jevammoth cap. 16. b. 2.
את שיש לה עדים אסורה וארתי שאין
illa, cui testes sunt, vincula
est, seu ligata, quò minus nubat viro alieno;
ista verò que testes non habet, soluta est cuilibet,
i. e. pro arbitrio nubat cuicumque velit. Et mox:
את שיש לה בנים מותרת ואת שאין
illa, que filios habet, soluta
i. e. concessa est cuilibet; sed ista cui nulli sunt
filii, est ligata, seu prohibita, quo minus nubat,
propter levirum. Pea cap. 6. b. 4.
את שלפניהם שכחה ואת שלאחריהם אינה
id quod ante ipsos est, habetur pro
prætermisso; sed id quod à tergo ipsorum reliquum
est, non habetur pro prætermisso. Domai cap. 2.
b. 5.
את שדרכו להמדר בגסה ומדרו
בדקה שפלה וקה לגסה את
שדרכו להמדר בדקה ומדר בגסה שפלה
גסה

§. 28.

Personale tertiæ Personæ Talmu-
dicis sæpe est איהו ille ipse^c, in plurali
איהו^f ac בניהו^g illi ipsi.

§. 29.

איהו id quod solet mensurari mensura
magna, si mensuravit illud parvâ, parva adjun-
gatur magna; sed illud quod mensurari consue-
vit mensurâ parvâ, si mensuravit magnâ, magna
fit accessorium parvæ. Maaser scheni cap. 4. b. 2.
את שדמיו ידועין יפרה על פי עד אחד
וארתי שאין דמיו ידועין יפרה על פי
id cuius precium notum est, redimi
potest ad præsentiam testis unius; illud verò cu-
jus precium certum non est, redimatur juxta
ires. Similis fermè usus est in stylo biblico Hof.
10. v. 6. conf. etiam Interpr. §. 163. (c) Berach.
fol. 17. b. l. 29. ואיהו נמי קא קרי & ille ipse
ואיהו לני קא עביר. ibid. l. 31. ואיהו נמי קא עביר
& ille non facit. Rarò אינא, ut Prov. 18. 16.
is qui odit. (f) Berach. f. 2. b. l.
23. ואיהו אינא דמחשכו ומקדמי
illi in noctem
protrahunt, ac rursus diem præoccupant. San-
hedr. f. 94. a. l. 1. 2. אינא עדיפי מיניה
ואיהו עדיפי מיניה אינא עדיפי מיניה
דאינא נביאי ואיהו לאו נביא ואיהו
עדיפי

§. 29.

Demonstrativi vicem raro supplet.

1. in singulari הוה ille ipse, illa ipsa i.

2. in

עדיף מיניהו דאיהו הוה ואינהו לא חוה
 illi (Haggai, Sacharias, & Malachias) *præstan-*
tiores fuerunt ipso (Daniele c. 10. 7.), & *ipse*
præstantior erat illis; præstantiores erant ipso,
quia illi propheta fuerunt, ipse autem non erat
propheta: & ipse præstantior fuit illis, eò
quod ipse vidit, & illi non viderunt. (g) Be-
 rach. fol. 17. b. l. 17. בני מהו מחסיו *cives urbis Machabææ duri*
animo sunt, Berach. fol. 8. a. l. penult. ואינהו *& illi in ipforum.* (h) Tamid. cap. 1.
 f. 2. b. l. 12. רוכרין מאי ניהו *pavimenta quid*
sunt? (i) Maaser Scheni cap. 3. 8. 3. נמצא
 זה אוכל פירותיו כשהרה והלה עושה
 hoc modo *hic comedit fructus*
suos in puritate, & iste pecuniâ suâ peragat sibi
necessaria. Jom Tobh ad l. c. annotat, *videri sibi*
vocem ex הוה formatam, cujus ה, quod ex Gemi-
natis descendit, sit digesibandum. in Jevai-
 moth cap. 3. 8. 5. אשתו עמו והלה הוה *uxor*

uxor sua, ipsi per sermonem desponsata, ma-
neat cum ipso, & ista (fratris jam defuncti vi-
 dua) *exeat.* quo loco non modo alii Codices.
 sed & Gemara f. 51. b. l. 16. pro הוה הוה substi-
 tuunt הוה quod occurrit Ezech. 36. 35. à masc.
 הוה Gen. 24. 65. quam vocem pro ista substituit
 Bartenura ad Cethub. c. 13. 8. 8. mox citand. Ubi
 הוה אומר *משרסתי נאנסתי.* cap. 1. 8. 6. *si illa dixerit, posteaquam despon-*
sata jam fueram, violenter sum oppressa; ipse verò
dicit, non ita est &c. Sed ibid. cap. 13. 8. 8. dicitur
 המוציא שטר חוב על חברו והלה
si quis pro-
duxerit cbiographum debiti contra proximum
suum, & alter ipse producat literas contractus, quod
sibi vendiderit ille agrum aliquem: in Tolaphoth
 cod. Cethub. f. 16. a. circa fin. ad lin. 42. bis occurrit
 Notat sc. *Demonstrativum remotum;* unde etiam
 sub terminatione plur. foem. הוה pro neutro la-
 tinorum usurpatâ (Interpr. § 2.) non nisi ad re-
 mota significanda adhibetur, v. g. Berach. f. 19. a
 וְהוֹלֵךְ הוֹנֵת אֹמֵר הַסֵּכֶת וְשָׁמַע 1. 27.
 יִשְׂרָאֵל מִה לְהֵלֵךְ בְּהַסְכֵּת אִף כֹּאן
 & in illis (h. c. alibi, illic Deut. 27.
 9.) *ipse dicit attende & audi Israel: quomodo*
 IN ILLIS, vel IBI (audi Israel peragi debet)?
 cum attentione; ergò etiam hic cum atten-
 tione

D 5

2. in plurali (ההנך ^ל הני ^ק הל'ן) vel
pro quo tamen Rabbinī sapius di-
cunt אלו ^מ, & Talmudici quan-

tionē. Forte non aberraverit, qui contulerit
cum Biblico הלה : quasi hoc penacutum esset
ex הלה cum ה locali, q.d. in ulteriorem, remo-
tiorē locum vel tempus. Vid. Gen. 19.9. 1. Sam.
20.22. Jer. 18.2. Lev. 22.17. Num. 15.23. 1. Sam. 18.
9. Ezech. 39.22. c. 43. 27. unde & Præpositionem
recipit Gen. 35.21. Jer. 22.19. Amos. 5.27. Quo
casu foret masculinum הלה vel הלה
iste. foem. הלה ista, plur. הל'ן isti, הל'ן
הלה. Conf. Interpr. §. 158. 1. & 2. (k) Mafora
ista sunt defectiva. (l) Succa f. 28.
b. 1. 30. illi filii Rab. (m) Ho-
rajoth cap. 3. 8. 3. כהרוט אלו כהרוט en isti
sunt perinde ac plebejus: Berach. fol. 5. a. 1. 12.
istae sunt Decalogus: 1. 13. אלו נביאים וכתובים
isti sunt prophetae ac hagiographa: 1. 30. 31.
tam אלו ואלו וסרוין של אהבה הן
hae quàm illae sunt castigationes amoris signa:
f. 18. a. 1. 5 obligatus est ad ista.
(n)

quandoque הלה.

§. 30.

Possessivum cujuslibet personae sa-
pe efficit Relativum ה, quoties
Suffixum personae desideratae, inserto
epenthético °, eidem affigitur p. Et
2. in-

(n) Sanhedr. f. 92. b. 1. 18. הלהו הפולין שהנהו & hac sunt phylacteria,
quae reliquit mihi avus meus ex istis (ab Ezechie-
le resuscitatis.) Berach. fol. 10. a. 1. 32. & 33.
חמשה דבריו הלהו quinque res ista.
(o) Vel vicario Chaldaeorum ה, aut notâ Genitivi.
(p) Tamid f. 32. a. 1. 21. inter ea quae Alexander
M. cum Senioribus Judaeorum diservisse dicitur,
refertur מרדוכו דורי טבא מרדוכו meum melius est
מאי בשבתך Berach. fol. 11. a. 1. 12. ובלכתך בשבת דייקך ובלכת דייקך הוה
quid sibi דמחייבת הנה דמצוה פטירת
(pronomen secundae personae Deut. 6. 7.)
in sedere te, & in ire te? h. e. in sedere tuo & in
ire tuo, quod sc. tui causa & in proprium commo-
dum suscipis, obligatus es: ergo quum ex præ-
cepto divino sedes aut ambulas, immunis es:
R. Sal. Isaacides ad Jevammoth f. 46. a. 1. 8. הוה
non erat re verâ suum. Kid-
dusch,

2. interdum notam accipit Casus alterius⁹.

§. 51.

dufch. f. 67. b. l. 18. אבחרתי דיקה *post illam ipsam*. Plur. Kidduschin f. 22. b. l. 19. 21. לתנא דיקה *Doctor noster*, opponitur l. 22. לתנא דיקה *Doctori extraneo*: Berach. fol. 8. a. l. penult. ואינחו כדירדו *nos sumus in nostro*, & illi in suo: de vester vid. supr. Tamid. l. c. (q) Videtur enim relativum Genitivo Personalium prapositum, ut Syriacè Dativo, conf. Port. Syr. §. 54. כ & ב Ablativi notæ occurrunt primo & ultimo ll. cc. Berach. fol. 13. b. l. 35. לדידי *meæ* scil. sententiæ, vel *juxta meam* sententiam: ibid. l. 36. לדידי *tuæ*, vel *juxta tuam* sententiam &c. Berach. f. 18. b. l. 15. בצערא דיקה ורעי בצערא דאחרנא *in angustia sua vel propria advertunt, in angustia alterius non cognoscunt*: Gloss. ער מש גופם *angustia proprii ipsorum corporis vel illorum ipsorum*, Vid. §. 27. (c) Cum nota Casus alterius videtur quandoque significacionem Personalem retinere, v. g. Sanhedr. f. 93. a. l. 35. לדידהו לן אמר להו לדידהו אמר לן *illis quidem non dixit, nobis verò dixit*: f. 99. b. l. 40. מאי אהבו לן אהבו לדידהו קרו לדידהו תנו *quid utilitatis conferunt nobis Doctores nostri? sibi ipsis legunt, & sibi ipsis thesin mischnicam ponunt*: Vid. tamen Gittin f. 56. a. l. 9. 10. San-

§. 31.

Interrogativum 1. Rei מוח Substantivo postpositum, sumitur indefinite¹. Sed

2. tam Personæ (מי quis^s), quam Rei

Sanhedr. f. 67. b. l. 19. 30. אנהו שתוא מדרכו *ego bibo de vestro, vos etiam bibite de meo*. (r) Abarb. in Gen. f. 19. c. 2. l. 4. fin. מוח דבר מוח *res quadam*, fol. 20. c. 2. l. 4. מוח הכרל מוח *differentia quadam*: Idem ad Jes. VII. f. 19. c. 2. post med. סימן לחיותם מוח *quia sunt signum quoddam de re*. (s) Berach. f. 2. b. l. 40. הו מנייהו מאחר *quisnam ex illis posterior?* Ibid. fol. 61. a. l. 31. סגי ברושא *facies cujusnam (maris an femina) ex illis incedebat primum?* Bava bathra f. 58. a. l. 24. לא ירעי להו *non norunt, cuinam ex illis (opes legatae sint)*: ibid. l. 25. מנוכו להו מנוכו *revelet vobis, cuinam ex vobis reliquerit*: Bartenura ad Jevam. cap. 13. 0. 8. לא ירעונו בהו מניהו נוחה ליה *non novimus, in quanam ex illis (Surdâ an minorenni) acquiescat*.

(c) Be-

Rei (מה *quid* ?) Talmudicis sæpe
sustinet הו *quis, quid* ?

§. 32.

Gemina Pronomina haud rarò
confiantur in vocem unam, elisis qui-
busdam literis. Hujusmodi usita-
tiora sunt והו *bic vel hoc est* u,

והיו

(1) Berach. fol. 31. a. l. 7. הו הורה והו 7. *quenam est ista lex, & quod-
nam preceptum illud, que protegant nos?* fol.
10. a. l. 14. הו מעשה הוה כרושה. *quod-
nam opus fuit primum?* Rosch hashchana f. 16.
a. l. 5. הו תכואה הו *qualis proventus?* &c.
Conf. infra §. 54. (u) *pro* זה הוה הוה Pir-
ke Abhoth f. in Symbolis Patrum cap. 4. 0. 1.
בן זומא אומר איזהו הכנס הלומד מכה
אדם' איזהו גיבור הכובש את יצרו
איזהו עשיר השמח בחלקו איזהו מכובד
Filius Sumæ symboli המכבד את הבריות
*loco dicere solebat: quisnam est sapiens? qui
discit à quocunque homine, quisnam est fortis?
qui subjugat affectum suum, quisnam dives?
qui letatur in portione suâ, quisnam est hono-
ratus? qui honorat alios, a. v. creaturas.* Be-
rach.

illud est x, מהו *quid est* y
&c.

§. 33.

rach: f. 9. b. l. 40. איזהו בן העה זמו הכומר
גאולה של ערבות לתפלה של ערכור
*quisnam heres est mundi futuri? ille est, qui
conjungit redemptionem vespertinam cum preci-
bus vespertinis.* Ita foemina, *pro* זוהי
זו הוה עכבה שוהיא v. g. Jevam. f. 108. a. l. 35. והוה עכבה שוהיא
hec est retardatio illa, que à viro;
pro quo eadem lineâ, præcedenti, & passim, in
ipâ etiam Mischnâ dixerat הוה הוה Abhoth
c. 2. 0. 1. איזהו דרך ושרה *quanam est illa
via recta?* ita ibid. 0. 9. ubi amplius: איזהו
דרך רעה שיתרחק ממנה האדם
*quanam est via illa mala, à qua longissimè se
abstrabat homo?* (x) Berach. f. 5. a. l. 33. והיונו
at *illud R. Simeonis*, fol. 7. a. l. 18. 20. *hoc est quod dicit* &c.
(y) Debarim Rabba, Sect. ואתחנן f. 237. col. 3. *quodnam est illud
per hominem sanguis ejus effunde-
tur? Paucis interjectis מהו בכסף
est illud Eccl. 5. 9. argento?* &c. ex הוה הוה

(2)

§. 35.

Suffixum י— prater tertiam plu-
ral. form., inservit etiam

1. Objecto masculino personæ ter-
tiæ: quin

2 Ipsi

לְהוֹרָא ר' יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי לְבָנָיו quemadmo-
dum dicit (illis) R. Josua f. Levi filiis suis,
absolvite sectiones vestras &c. ibid. l. 15. אמר
לְהוֹרָא רַבָּא לְבָנָיו כְּשֶׁאַחַם וְכוּ
(illis) Rabba filiis suis, quam vos &c. fol. 9. a.
l. 17. ita dixit קאמר להו לֵג לְבָנָיו
(illis) Rabban Gamaliel filiis suis. (g) Avoth
c. 2. 8. 10. הוּי מְתַחַמֵּם כְּנֶגְדֵי אֲוֹרָן שֶׁל
חֲכָמִים וְהוּי זְהִיר בְּגַחְלָתָן שְׁלָא תְכוּרָה
שְׁנֵי שִׂיכְתָּן נְשִׂיכְתָּ שׁוּעַל וְעִקְצָתָן עִקְצָתָ
עִקְרָב וְלִדְוִשְׁתָּן שְׂרָף וְכוּלָּ דְבַחְתָּהֶם
est seipsum calefaciens ex opposito
ignis (ipforum) Sapientum, & cave tibi à pruna
ipforum, ne aduraris: nam morsus ipforum est
morsus vulpis, & punctura ipforum est
punctura scorpionis, & insufurratio ipforum
est insufurratio presberis, & omnia ipforum verba
sunt ut pruna ignis.

(h) Be:

2. Ipsi primæ pluralis^h.

§. 36.

Ante suffixa sæpius inserit

1. תרין (duo) literam י.

2. כמו (quemadmodum) lite-
ram ה^k.

S. 37.

(h) Berach. f. 4. b. l. 15. קאמר משמע לן do-
cet nos: f. 6. a. l. 6. 7. מייבן pra, ex nobis: fol:
31. a. l. 6. ווי לן דמיתננו ווי לן דמיתננו
ve nobis! nam mortui sumus, ve nobis! nam
mortui sumus: f. 8. a. l. penult. אנון כדודי nos
in nostro &c. (i) Berach. f. 5. b. l. 30. f. 6. b. l.
22. 24. f. 10. a. l. penult. Tamid f. 32. a. l. 5. תרויהו
uerque illorum: Sed Hierus. Pesachim f. 32. col. 3.
l. 52. dicitur רבוי תרוהו סימן תרוהו
רבי בא ורבי סימן תרוהו R. Ba & R. Simon duo illi dicunt: ita
etiam Hier. Pea f. 15. col. 2. l. 9. Challa f. 57.
c. 2. l. 3. fin. col. 3. l. 10. fin. &c. (k) Taanijoth f. 6.
a. l. 1. 3. כמותך sicut tu: Rosch hasschana, f. 18.
b. l. 13. במוהו quemadmodum ille, Kidduschim
cap. 3. 8. 12. הוולר במוהו proles est sicut illa.
Secus in sacris, v. g. Gen. 41. 39. כמותך sicut, ut
Job. 40. 9. במוהו sicut ille, &c.

E 2

(l) Vid.

§. 37.

Particulis quibusdam, penes cognatas linguas, pronomina singularium postulantibus, adjiciuntur quandoque Suffixa, more Syrorum^m, pluralium¹.

CAP.

(l) Vid. supr. §. 31. lit. (s) מִיְבִיחֵן ex illis: Berach. f. 10. a. l. 39. 40. מֵאֵי נִפְקִי מֵנֵי אֵי egredientur à me, Erubin fol. 50. a. l. 3. 4. מֵאֵי בִינְיָהוּ מֵאֵי בִינְיָהוּ inter ipsos: Sanhedr. f. 93. a. l. 37. בַּחֲרוּ רָכוּ מֵאֵן דְּבִעִתוּ בַּחֲרוּ eligite vobis istum, quem vultis unā cum nobis: sed ibid. l. 40. בַּחֲרוּ עִמָּי cum ipso.
(m) Quod indicat geminatum, Vid. supr. §. 16. Si enim more Ebraeorum Chaldaeorumque quiesceret in (**), appareret simplex, Vid. supr. §. 15. 3. coll. §. 33. 1.

(n) Ho-

CAP. IV.

De

Verbo.

§. 38.

Forma ex Niphal & Hitpaël mixta, quibuslibet Rabbinis frequens est: quæ tamen simplicem ut plurimum passionem denotatⁿ, actio-

(n) Horajoth cap. 3. 0. 3. חֲטָאוּ עַד שְׁלֵמָה נִתְמַנּוּ וְאַחַר כֵּן נִתְמַנּוּ הָרַרִי שְׁלֵמָה נִתְמַנּוּ אֵלָיו כְּהַדְיוּט peccarunt (Princeps & Pontifex) antequam proficerentur, & deinceps demum proficiantur; et illi (in victimâ piaculâ offerendâ) sunt ut privatus: Berach. f. 18. a. l. 5. מִתּוֹךְ שֶׁנִּתְחַיֵּב בְּאֵלּוֹ נִתְחַיֵּב בְּכֹלֹךְ כִּי אֵלּוֹ נִתְחַיֵּב בְּכֹלֹךְ quandoquidem obligatus est ad ista, obligatur ad omnia: f. 31. a. l. 35. 36. נִתְיַשְׁבָּה נִתְיַשְׁבָּה reconciliatus es? Vid. infr. §. 42. Et ita vulgates Rabbini, qui stylo alioquin utuntur Biblico, v. g. Rabb. Dav. Kimchi ad 2. Reg. 20. 19. נִתְאַמַּר אֶצְלֵךְ דְּבַרִּי verificatur apud te verbum meum: E 3 ibid.

actionem rarissimè.

§. 39.

Passivorum ה *preformativum*
Talmudici frequentissimè abjiciunt;
ac, sicubi fieri potest p, per Dagesch

ibid. ad c. 19, 25. והחא הלמד הנועות הלמד והחא
& mutatae sunt vocales littere ל atque ה: ibid.
ad cap. 18. 16. לזחב כשנצטרך לזחב. quum indigeret
שחמשום. (o) Michlal Jophi ad Pf. 8. 2. שחמשום
auro. (o) Michlal Jophi ad Pf. 8. 2. שחמשום
addibent, vel usurpant eum (Infi-
nitivum) loco prateriti &c. Conf. Interpr. §. 79.
(p) Berach. f. 17. b. l. 16. הַמְיִיר גְּיֹרָה
non profelytus factus est unus et
illis: Ibid. f. 18. b. l. 34. מִיִּיהוּ
deposuit fuerant: Kidduschin f. 14. b. l. 1. וְהָיָה
הַמְיִיר גְּיֹרָה כַּכֶּסֶף מִיִּיהוּ כַּכֶּסֶף
ancilla Ebraea quandoquidem desponsatur pecu-
nia, etiam (tanquam serva) acquiritur pecunia:
Berach. f. 17. b. l. 18. הַמְיִיר גְּיֹרָה
non profelytus factus est unus: Ibid. fol. 5. a. l. 2.
מִיִּיהוּ חָכָם מִיִּיעֵי לִיּוֹהָ
proprietate dici debebat: l. 25. קִיְנָה לְדָוִד מִיִּיעֵי לִיּוֹהָ
lamentatio Davidis dici debebat.

(q) Ho

compensant in sequenti literâ, etiam
neutiquam cognatâ.

§. 40.

Infinitivi omnium Conjugatio-
num, Talmudicis assumunt quando-
que ' paragogicum, praemisso ante
ultimam radicalem i'.

§. 41.

(q) Negligitur verò compensatio v.g. Hora-
joth f. 9. a. l. 19. כָּל רִמְחִיב כְּעִשְׂרִיּוֹת
הַחֹפֶה מְחִיב בְּכֹלן דְּאֵי סָר מִתְחִיב
בְּאַחֶרֶת אַעֲפֵן שְׁאֵין מִתְחִיב בְּכֹלן נִכְתְּבָה
quod quisque obligatur ad decimam partem E-
phe, obligatur ad reliqua omnia: nam si opi-
neris, obligatur ad unum, quamvis non sit obli-
gatus ad reliqua omnia; scribere debebat il-
lud &c. Berach. f. 2. b. l. 3. אֵי עָרַב שְׂמֵשׁ
occubuit sol: f. 31. a. l. 2. 4. וַיִּעֲצִבוּ
dolore affecti sunt. Ad imitationem Syrorum, v.g. Gittin f. 56. a. l. 6.
כְּעִיר חֲרוֹבִי בֵּיתוֹהָ וּבְעִי לְכַפּוֹרֵי יְהוָה
vult destruere domum suam, & vult abstergere manum
suam: Berach. f. 11. b. l. 20. לְהִתְנוּיָא
ad legendum, explicandum. Ex Ichpeel, Berach. fol. 4. a. l. 9.
לְאַתְעוֹרֵי ut suscitetur. Ex Paël, Bartenura ad
Jevammoth c. 12. 8. 1. מִלְּתָהּ אֲדִיר:

E 4

divulgandam rem: Sota f. 46. a. l. 11. למעוטי
 קרשים ad eximendum consecrata, coll. Berach.
 f. 9. a. l. 28 Rosch hasschana f. 17. a. l. 39. לשון לה
 ad interrogandum eum, ex שאל coll. §. 45.
 Tamid f. 2. b. l. penult. לאו אורח ארעה
 non est moris, לעולו מטה לכות המקדש
 deducere lectum in Sanctuarium, ex עלל, coll.
 §. 47. Berach. f. 17. b. l. 33. אמן סהרו דלנה
 nos testes sumus, quod non potuerit intendere animum suum: Bava
 kamma f. 82. a. l. ult. לעונני ad consideran-
 dum: Berach. f. 7. b. l. 40. מאי טעמיה דנה
 qua ratio, quod Dominus non venit in Synagogam ad orandum?
 ibid. f. 28. a. l. 33. אתו לקמאויי veniet ad a-
 mulandum. Ex Ithpaal, v. g. Berach. f. 24. a.
 l. 32. לאיסתכולי ברה ad inspiciendum eam:
 Gittin f. 57. b. l. antep. בעי לאיגורי voluit
 profelytus fieri, coll. §. praeced. Ex Aphel, v. g.
 Berach. fol. 12. a. l. 35. pro להוכיר quod in textu,
 Glossa aliquoties substituit לאדכורי ad com-
 memorandum: ita Jevam f. 45. b. l. 1. 28. לאכשורי
 justificare: Berach f. 13. b. l. 36. לאהדורי repe-
 tere: & cum suffixo, Berach. fol. 8. b. l. 3.
 לאקדומינהו perficere eos: ibid. l. 8. anti-

§. 41.

Praformativum נ Futurerum,
 Talmudicis saepe usurpatur ut Syris,
 in tertiâ utriusque numeri.

§. 42.

Participia I. cum pronomibus
 primæ, ac secundæ personæ co-
 ale.

anticipare illos. Sic f. 4. b. l. 14. לאפוקי ad exi-
 mendum, ex נפק egressus est: Avoda sara f. 26.
 a. l. 35. אולורי obstetricari, in partu juvare,
 ex ילד & c. (s) Horsjoth f. 9. a. l. 10. נכתביה
 scriberet illud: Berach. f. 28. a. l. 33. נדרוש מה
 doceat Dominus unâ hebdomade:
 ibid. l. 27. מאן נזיל? quæ ibi? Ibid. f. 27. b. l. 28.
 in quantum vexabit eum (& ibit, i. e.) continuè? conf. Interpr. §. 109.
 כשפען Pro. 11. 3. כשטלון traduent, Prov. 3. 10. ורכבן נימרו
 & redundabunt: Joma f. 13. a. l. 11. רהומנהו
 doctores nostri dicent. (r) Berach. f. 5. b. l. 13.
 ומי חשידנהו curro, ibid. l. 36. רהומנהו
 numquid suspectus sum in oculis vestris?
 ibid. l. 19. קבילנה עלי דיהובנהו recipio
 in me, quod daturus sim ipsi: Ibid. f. 7. b. l. antep.

Talmudicis, voce sæpius utrinque in exeunte.

2. ׀ inservit etiam plurali participiorum.

3. ׀ Videtur quandoque formare pri-

אמרה ליה ההיא רביה דאשתבא
respondit ei puella ista, que
captiva abducta fuerat è terra Israël. (c) Be-
rach. f. 8. a. l. 36. רבי אמי ור' אסי ליה
R. Immi & R. Assi non
orabant, nisi &c. ibid. f. 10. a. l. 39. 40. נפקי
prodibunt ex me filii,
qui non laude digni erunt, non virtuosè seu lauda-
biliter agent: ibid. f. 18. b. l. 40. מנחו מדורן
מנחו בזויה. ibid. a. l. 24. פוראנו
זו ומתפללין שניהן בזויה אחרת
relinquant (cadaver) in angulo uno, & preces
fundant uterque in angulo altero: Sanhedr. f.
107. a. l. 5. 6. illi probati sunt
אם היה כולם. Avoda fara f. 26. b. l. 18. מסלקו
si ad fuerit scala, auferunt: Schabb. f. 31. b.
l. 28. בעידן צלוו רבשי מיכסו ומצלו.
precum induebant sese, tegebantur, & orabant:
Chetub.

primam plur. d, & in primis in qui-
escentibus ultimâ, tertiam plur.
fecim. c. præteritorum, ac

(β) in Participiis pluralibus haud
rarò inservit etiam generi masculino,
quiescentium in primis terciâ s.

Cethubh. f. 17. a. l. 8. הכי טשרו קמי כלוריה
ita canunt ante sponsam in Palestina: Jom tob ad
Cethubh. cap. 2. 6. 7. ׀ docent &c. (d) Be-
rach. f. 10. a. l. 34. 35. f. 35. a. l. 26. 28. Kidduschin
f. 67. b. l. 24. f. 68. a. l. ult. b. l. 14. אשכחן
deprehendimus, invenimus; pro hoc ipso enim usita-
tissimo, Kiddusch. f. 68. b. l. 3. est אשכחנא formâ
integrâ. (e) Ruth 1. 14. ׀ ׀ plorarunt,
Gen 19. 36. ׀ ׀ conceperunt, vers. 35.
׀ ׀ potarunt. (f) Ita etiam in perfectè
formato, v. g. Pl. 79. 63. אשתבחון laudantur. (g) E-
xod. 20. 18. Onkelos ׀ ׀ omnes populi
videbant: Berach. f. 21. a. l. 34. בען מיניה חנו
postularunt ab eo illi filii Rab, quæ
errant. Et huc referri posset triticissimum illud
Talmudistarum, v. g. Berach. f. 12. a. l. 22. f. 13.
b. l. 43. f. 15. a. l. 23. 26. 40. 43. f. 16. a. l. 26. f. 17. b. l.
21. &c. ׀ ׀ docent: Quod tamen plerumque
legunt ׀ ׀ docemus. Vid. supr. ad (d). Ruth.

§. 45.

Mediam $\aleph$ alioquin mobilem,
Talmudici sæpe formant more Qui-
escentium ajin $\aleph$.

§. 46.

Verba $\aleph$ (præter chaldaicè di-
cta,)

I. in Imperativo Pealⁱ, in toto Ith-
pael^k, quin & in futuro ac par-
ticipio

1. 21. $\aleph$ רון אתון קרן לי *ad quid hoc vos
estis vocantes me?* Jonath. ad Jes. 7. 13. אתון
אתון vos defaigatis &c. (h) Chüllin
cap. 1. 0. 3. $\aleph$ החוט *reli-
quit in ea plenitudinem filii:* Berach f. 7. a. 1. 20.
 $\aleph$ שתייר *relictus fuit:* Berach. f. 11. b. 1. 37.
שילוחו *pro quo f. 23. a. 1. 22.* inter-
rogarunt eum: Rosch hasschana fol. 17. a. 1. 37.
 $\aleph$ כה *ad consulendum ipsum.* (i) Be-
rach. f. 26. l. 23. & passim $\aleph$ שמע *veni, audi:*
Erubin. f. 53. b. l. 12. $\aleph$ רח, quod Glossa vertit כוונת
veni soem. Gittin. f. 56. a. 1. 27. $\aleph$ רח *abi,* Conf.
Adit. Syr. §. 36. ll. (k) Berach. f. 24. a. 1. 30. qua-
ter $\aleph$ איהמר, pro quo alibi v. g. l. c. f. §. b. l. 41. &c.
איהמר

ticipioⁱ Paël, toroque Ithpaal^m,
primam cum schva mobili, aut verâ
vocali efferendam, penes Talmudi-
cos sæpe extrudunt; præformativo
passivorum, post punctum vocale
retractum, dageschatoⁿ.

II. In אמר^o atque אכל^p I. etiam
ל in

איהמר dicitur, Bartenura ad Jevam. c. 4. 0. 4.
cap. 16. 0. 2. מהטרה prohibetur, ex אמר. (k) Jes.
30. 10. תלפון docebitis. (l) Job. 13. 4. מטי
sanans, Jer. 6. 17. מלפין docentes &c. atque ita
Infinitivus, quoties assumit præformativum Sy-
riacum, Exod. 23. 2. למלפא ad docendum: Conf.
Instit. §. 25 II. Obl. 3. §. 56. l. 3. (ß) Syr. §. 44. l. 1.
(m) Berach. f. 6. a. 1. 19. אהטי sanatus est: Cant.
2. 5. אהטני sanabor, Jer. 15. 18. לאהטמה
curari. (n) Vid. ad (i) & (m). (o) Be-
rach. f. 9. a. 1. 25. 26. מרה תלמוד לומר qua-
nam est doctrina dicendo, i. e. quodnam inten-
dit, vel vult dicere? Avoda sara f. 16. b. 1. penult.
דבר אחר *permitte mibi
dicere verbum unum* (p) Gittin cap. 4. 0. 4. f.
45. col. 4. 1. 30. 32. בפסח מלוכל בפסח
non impedit eum, quod minus comedat de Paschate.
F (q) Be-

CAP. V.

De

Particulis.

§. 50.

Particula separata 1. pleræque, voci sequenti præfigunt Ebraicè ו, ש, vel Chald. ג.

2. pau

(y) Berach. cap. 1. 8. 1. (Vid. Peah cap. 1. 8. 6.) donec ascenderit : Berach. 2. 8. 2. Pea c. 4. 8. 4. 5. אדעד כדי שיקבר : Peah cap. 1. 8. 2. c. 2. 8. 2. 5. אף ער פי : Peah cap. 1. 8. 2. c. 2. 8. 2. 5. ובלבד שיתן : l. c. 8. 3. שחמרו : Peah cap. 5. 8. 3. (c. 6. 8. 4.) modò dei : ibid. cap. 5. 8. 3. (c. 6. 8. 4.) שפטר : eò quod s. quia fieri potest : ibid. 8. 6. מנה ער : eò conditione, ut cogat filius suus : Kimchi enim ad Psal. 1. 2. סור : recede malo, hâc fine, ut facias bonum : Ibid. מנה לעשות טוב : ibid. מנה לעשות טוב : ibid. מנה לעשות טוב : ibid. כמו שהוא : ibid. ad verf. 3. עכורה : ibid. ad verf. 3. במקצת

2. Paucissima sequenti voci præmittunt, ו^a vel ו^b, quoad significacionem utrinque sapius otiosa.

§. 51.

quemadmodum res sese habet in quibusd. arboribus : Idem ad Ps. 2. v. 1. לפי שנצחו את ישראל, quia vicerunt Israelitas, &c. (2) Jevam. fol. 45. b. l. 24. כיון דאמו מישראל : Succa fol. 29. a. l. 1. 8. סקמיה דרב חסדיה : ante Rab Hifla, Josephi. l. c. Glossa ad l. 24. משום דחוריו וזכריו : Ibid. f. 30. a. l. 1. 1. ed quod docet hic : Ibid. f. 30. a. l. 1. 1. ed quod fuit ipsi præceptum, l. 2. דומיא דפסח : Ibid. Glossa l. 4. ורענן דרענן מקנו אמרינן : & quavis respectu acquisitionis ejus dicamus : Taanith f. 3. b. l. 1. מאחר דלא מיעצר אליהו : l. 1. 1. Berach. f. 12. a. l. 35. ad commemorandum. (b) Schevuloth c. 1. 8. 4. שיהו כפרתם שיהו : quandoquidem expiatio ipsorum non est equalis. Vid. Kidduschin f. 14. b. l. 11. 14. Rosch hashchana f. 18. b. l. 9. 10. &c.

§. 52.

אִין Talmudicis sapius i. est affirmantis, sic, ita, pro' electo, certè!

2. Cum praefixo ב, fit interrogativum de loco ^k; & si Praefixum i retineat, א Interrogativi expellitur!

3. Cum suffixo א — fit admirantis, sicine, itane? qui sententiam dictam vocat in dubium; sibi que postponit אה sed ecce ^m, vel אה atqui, sed nonne ⁿ? &c.

§. 53.

(i) Schabb. f. 130. a. l. 15. 16. בסכנה אִין in periculo, omnino; absque periculo, nequaquam. (k) Vid. Interpre. §. 138. (l) Sanhedr. fol. 7. b. l. 27. מפנין

לדון שלום ופסע אה ראשו עם ודון שלום ופסע אה ראשו עם undenam constat iudici, quod non debeat gressum facere super capita populi facili? quia dicitur &c. Et hinc porro derivatur tritissimum illud, v.g. Taanith fol. 3. b. l. 4. מנהן unde nam nobis constat? (m) Vid. Halichoith Olam part. 2. cap. 1. p. m. 34. (n) Berach. f. 9.

b. l. 33. כל הסומר גאורה לחפירה אינו כוונת

§. 53.

א (ex אה) praefigitur per (-), sequente Dagesch forti.

§. 54.

נוק כל היום כולו איני והאמר הו וורה quisquis conjungit redemptionem cum precibus, nullo afficitur damno, cito in universum die, itane? atqui dixit R. Sira, ego conjunxi, & damno sum affectus. Sucea f. 28. b. l. antepen. איני והאמר רבא sicine est? atqui dixit Rabba &c. Vid. Taanith f. 6 b. l. 25. ibid. l. 26. seqq. dicitur: quum pluviae descendunt super partem provinciae, altera ejusdem provinciae parte intacta, illud non fit ob comminationem divinam Deut. n. 17. & cohibebit &c. איני והכתיב וצבא אנכי מנעתי מכם את הגשם והמטדתי על עיר סכנה חרות ועל עיר אחרת לא אמטיר sicine est? atqui scriptum extat. Amos 4. 7. & etiam ego cohibui à vobis imbrem, & pluere faciam super civitatem unam, & super urbem alteram non pluere faciam &c. (o) Berach. f. 2. a. l. 14. textui biblico insitit. ibid. f. 3. a. l. 1. 3. ad mentem R. Meir. ibid. f. 12. a. l. 21. מדעתה דשכרה ad mentem L. naturam sicera, i. enquam ad modum ad ficeram: & ita l. c. l. 25. ארעהא

§. 54.

Loco ב frequenter occurrit לוי,
per (.) prefixum, sequente Dagesch
forti ^q.

§. 55.

אדעתא דחמרא *ad modum vini*: ibid. f. 15. a. l. 12.
מאן דמהדר לויט אמאן דמהדר *maledixit adver-*
sus eum (schalt auf den,) *qui currebat ad a-*
quam: Schabb. f. 33. b. l. 29. קם אפתחתי
steit ad fores. Vid. instit. §. 50. III. Obf. 4. (p)
Berach. f. 16. a. l. 22. הימני *à me*: Avoth cap.
3. 8. 10. כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח
המקום נוחה הימנו וכל שאין רוח
הבריות נוחה הימנו אין רוח המקום
propter quemcunque animus cre-
aturarum placidus est, etiam animus Immensi
Dei placidus est ob illum; & *contrà*: pro הימנו
dicitur in phrasi similimâ Schevotith cap. 10. 8. 9.
animus sapi-
entum acquiescit in illo, conf. Bava mezia fol.
48. a. l. 6. 199. Kidduschin fol. 17. b. l. penult.
Ita si dirigit objectum præcedens, videtur §. 19.
II. §. 39. Jevammoth c. 13. 8. 5. כל שיצאת
à quocunque egressa fuerat: Vid. l. c.
cap. 5. 8. 1. Berach. f. 5. a. l. 16. f. 14. a. l. 3. &c.

(q) Be

§. 55.

ל etiam *tertiæ personæ Futuro-*
rum præfigitur: in primis cum impera-
tivi, vel subjunctivi ulum sustinet ^q
& tunc

2. *Proprium quandoque Futuri*
præformativum ejicit ¹.

§. 56.

(q) Berach. cap. 2. 8. ult. לויטור
qui vult tollere, Bava kamma c. 9. 8. 1. פררה
vacca parata, ut pariat, vel ad pa-
riendum; Tamid f. 2. b. l. 16. לויטור
quod adducerent lectos, Glossa l. c. legit לויטור
de Vid. supr. §. 41. Schabb. f. 33. b. l. 28. כי היכי
hâc fine, ut ne vetor ascèrent: Be-
rach. f. 4. a. l. ult. f. 9. b. l. ult. לויטור
dicerent:
ibid. f. 45. b. l. penult. רשמעו פועלים & surgant
adeo ut audiant operarii, & surgant:
fol. 52. a. l. 34. לויטמו pro וליטמו
polluerent, fol. 60. a. l. 16. ליפלגו
dissentirent &c. (r) Berach. fol. 7. b. l. 41.
& significaret ליה וליטמו
veniret & dicere, de-
Domino, ibid. f. 2. a. l. 13. 19. 29. 24. לויטמו
bebat, fol. 28. a. l. 30. וליטמו & affligant, f. 45.
b. l.

b. l. penult. הוֹכִי חֲשַׁמְעוּ *adeò ut audi-*
ant, f. 52. a. l. 20. (Vid. l. c. fol. 55. b. l. 18.)
 הוֹכִי חֲשַׁמְעוּ *hâc fine,*
ut ne sit super nos instar oneris, Ibid. fol. 55. b.
 לְהַדְרִי עַלְתוֹמֵן שְׂמוֹת הַלְהוֹוֹ שְׂבֵא. l. 17. 18.
decernerent de te cœlitus, ut sit bonum : Ibid.
 וְדִכְרוּ *et dicerent* : l. 27. וְדִכְרוּ *sumeret*, l. 31.
 הַחַי דְּהַלִּישׁ יִחְסַמְתָּ קִמְסָה לְהַי לְהַי
 כִּי הוֹכִי הֵלֵא בְּתַרְע מוֹלִידָה מִכֵּאן וְאֵלֶיךָ
 לְהַי *qui malè se habet, die primo ne prabeat*
se conspicendum, ut ne contristetur sydus ejus ;
 אֲבִי *ab illo die & deinceps conspicatur* : l. 32. לְהַי
 לְהַי *petat, gaudeat* : Cethubh. f. 13. b. l. 1. 3.
 לְהַי *ut confiteatur, &c.* Durum est, hæc at-
 que alia omnia sub eadem comprehendere cen-
 surâ. Equidem terminatio pluralis sæpius obvia,
 impedit, quò minus ad infinitivum referas.
 Neque tamen Futurum ubivis admittit contex-
 tus, & vocis forma : cum R. Dav. Kimchi ad
 Jof. 14. 31. *יש לכם ליריא* est *vobis*
rimendum ; si futurum conciperes, dici debe-
 bat לְהַי *tâm in secunda persona, quàm nu-*
mero plurali, quorum neutrum ad ליריא accom-
modari potest. Ita Bava kamta c. 9. 8. 1. רָחַל
 הַעֹמֶרֶת לְיֹגֵת *ovis stans ut tondeatur* ; si fu-
 turum concipis, requirebatur præform. חָיִי
 חָיִי *mini.*

§. 56.

Frequens est Talmudicis קא°, vel
con-

minimum. Avoth cap. 2. 8. ult. לֹא אַתָּה בֵּן
 חוֹרֵדִין לְבִטְלָה מִמְנָה *non es ingenuus, ut cesses*
ab opere, i. e. non est in arbitrio tuo positum, ut
 otiosus sis : si futurum foret, dicendum erat
 לְהַבְטִיחָהּ. in Berach. f. 4. a. l. 35. *in עֲשֵׂהוּ לְהַי*
eri, vel ut fieret, item Præfat. Jom tob ad Misch-
 najoth §. מִסְכָּתָהּ *in ליהנות ut utilitas perci-*
piatur : Tamid fol. 3. a. l. 29. & penult. בְּגָדֵי
 בְּתוֹן כְּהוֹנָה נִתְּנוּ נִיחָנוֹת בְּתוֹן
les date sunt, ut de illis præcipiatur mili-
tas &c. Quò minus futurum concipias, ob-
 stat terminatio, Infinitivus in hæc verborum
 specie propria Accedit, quod præfixo ל signifi-
 cationem *ut* dubiam faciant particule aliæ, sub
 hæc notatione jam præmissæ, cujusmodi sunt
 כִּי הוֹכִי *ad (q), & (r) cit. item ל, v. g. Berach. f. 27.*
 b. l. penult. וְלִיהוֹי *ut sit*, ibid. fol. 10. a. l. 6.
 כִּי הוֹכִי דְלִימְוֹת *hâc fine, ut moverentur*, l. 9.
 לְהַדְרִי בְּתוֹבָהּ *ut redeant per penitenti-*
am &c. (s) Berach. fol. 3. a. l. 15. 16. 17. 20.
 קא חֲשִׁיבָהּ *existimat*, Sanhedr. fol. 107. a. l. 9.
 מוֹדַעְנָה לְךָ *ego significo tibi &c.*
 (t) Kid.

connexum ק', in sensu abundans.

§. 57.

Litera secundum stylum Scripturæ serviens, sæpe penes Rabbinos fit radicalis ".

CAP.

(c) Kiddusch. f. 14. b. l. 26. קמפליגי *differunt* &c. (u) Ex החלה *initium, principium*, radice חלל, quæ in Hiph. החל *incipit*. Vid. Interpr. §. 79. 2. Rabbinus dicunt התחיל Berach. f. 14. b. l. 10. לא יתחיל ואם התחיל *non incipiat; si verò inceperit, absolvat* conf. f. 9. a. l. antepen. Peah. cap. 6. 8. 4. cap. 7. 8. 2. &c. Ex תרומה *radicis תרומה exaltari* auferrî, separari, fit תרם v. g. Truma cap. 1. 9. 2. לא יתרומו ואם תרמו אין תרומתן *non separabunt primitias; sed si fecerint, primitiæ ipsorum non habentur pro primitiis.* Ex אמת *veritas, pro אמתה radicis אמתות & אמתה* *verificare, it.* unde Kimchi in Michlol f. 15. col. 3. post meditationem rei. Ita חמה *excandescere, ex חמה* *radicis חמה; item משכן oppignorare, ex משכן pignus, quod משכן commoratur in manu creditoris: משכן ad paupertatem redigit. ex סכך opitulari, vel ope indigere &c.*

CAP. VI.

De

Figuris.

§. 58.

Per Crasin contrabuntur non modo 1. Pronomina tam inter se invicem^x, quàm cum participiis^y: sed &

2. No-

(x) Præter supra §. 32. tradita huc pertinet v. g. מני מן היא *pro qua nam, vel cujus nam est illa?* Cethubh. f. 75. b. l. 5. למה סיתו האב ראייה הבעל מהימן מני ר' יהושע *non adduxerit pater rationem, maritus tanquam fide dignus audiatur; cujus nam est hæc thesis? respondetur R. Josua qui dixit: Joma f. 16. a. l. penult. הנה מני רבני יהודה הנה בעה *cujus nam est? R. Juda est, Vid. l. c. f. 17. b. l. 15. Et. item משחן ex מה שהונה *quantulumcunque, v. g. Schevüth c. 7. 8. 7. pro textu כל משחן Bartenura in Comment. ponit quantulumcunque fuerit: idem ad Trumoth cap. 4.***

G

cap. 4.

abbreviaturis) per a^q, aut vocalem quiescentium^r, in unam contracta.

§. 59.

Per Prosthesin literis radicalibus interdum adjiciunt servilem, ut locum primæ radicalis sustineat^s.

§. 60.

Epenthesis præter matres lectionis^c aliaque

(q) Unde רמבם Rambam, i. e. R. Moses f. Maimon: רלכב Ralbag, i. e. R. Levi f. Gerson, רמבן Ramban, i. e. R. Moses f. Nachman. רלח Rasal, i. e. Doctores nostri pia memoria &c. (r) Unde ריקם Rekam i. e. R. Joseph Kimchi, pater Davidis; conf. Præfat. R. Sal. b. Melech, in Michl. Jophi: ראשי Rasbi, i. e. R. Sal. Isaacides &c. Vid. infr. §. 65. u. (s) Unde est שבהר illustri, Exod. 34. v. 29, 30-35. אשפבחר וזו איקונין gloriosus fuit splendor effigiei vultus ipsius: שכלל ארעה, Jef. 42. 5. שכלל ארעה perfecit terram: שלהב accendit, שהעביר servituti subiecit &c. Conf. supr. §. 57. (t) De quibus supr. §. II. sqq.

(r) Vid.

aliaque Ebraicè & Chaldaicè tradita^u, inserit quandoque מ^x, ה^y &c. profus otiosa.

§. 61.

Paragogicum I. præter Infinitivos^z, afficit quandoque non crescentes in fine personas Futuri^a.

2. Præfixum כ sicut^b.

3. Etiam Præteritis in י crescentibus adjicitur^c.

§. 62.

(u) Vid. Instit. §. 53. (x) Vid. ארמלא sup. ad §. 58. 3. & conf. Institut. §. 36. l. 2. (y) Vid. supr. §. 36. 2. (z) Vid. supr. §. 40. (a) Berach. f. 7. b. l. 40. לכנפי Congregandi fervent, l. 41. לודעי significaret: fol. 24. b. l. 23. ואשמע איוול eam & audiam &c. (b) Joma f. 13. a. l. 23. כהו גונא juxta hunc modum, & ita l. c. f. 14. a. l. 8. Chagiga f. 15. b. l. 5. ac alibi, quod Bartenura ad Jevam. c. II. 8. 7. ad Cethubh. c. 8. 2. scribit כהו גונא. Conf. interpr. §. 183. III. 5. (c) Hierus. Pea ad cap. 1. 8. 1. col. 1. l. 2. הלווי הווי חבון sedebant, fol. 15. col. 4. l. 28. הלווי הווי כל שמועתא כדירון להכחא

G 4

dui-

S. 62.

Apharesis frequenter aufert literam נ vocum אָדָר^d, אָנֶשׁ^c, אָנָא^f, אָנָן^g, אָמַר^h, אָכַלⁱ, &c.

§. 63.

ō utinam forent omnes lectiones aequae manifeste mihi, ac illa, quod cogam filium, ut patrem nutriat: ibid. col. 3. l. 20. אָבִירֵן abierunt, col. 2. l. 15. אָוֶתְפִלְגוֹן diffiniunt. (d) Joma f. 18. a. l. 3. 5. אָדָר אָמַר בְּרַחֲמֵי מִינִי minimum aliquod. (e) Unde אָבִירֵן בְּרַחֲמֵי מִינִי filius hominis, f. homo Psal. 8. 5. Pf. 9. 20. Hieros. Bava kamma ad cap. 9. 8. 4. f. 17. col. 1. l. 4. אָדָר אָמַר ut iste quidam homo: Ibid. l. 6. אָדָר אָמַר homo quidam egressus est: Vid. l. 23. 25. &c. (f) Unde אָדָר אָמַר ego, quod ego. (g) Unde אָדָר אָמַר quid nos ponimus? quod nos. (h) Vid. supr. §. 46. II. 2. 2. (i) Hieros. Bava bathr. f. 17. col. 1. l. 23. 24. אָמַר לֵיהּ קְרִיבֵי לֵאמֹר תָּמַן כָּלֹם אָדָר וְלֹא שָׁמַע לֹן אָמַר dixerunt ipsi agnati sui, ne gustes ibi quicquam; abiit, & non obtemperavit illis, sed comedis. Ita pro R. אָדָר אָמַר ordinariè dicitur in Talm.

§. 63.

Syncope concidit ה suffixi הוֹן^d, & וְהוֹ^c, penes Hierosolymitanos. 2. ipsas sæpe literas radicales, cujusmodi הוֹן in קָרָם^f, הוֹן in תְּהִלִּים^g, הוֹן in שְׁעָה^k, &c.

§. 64.

Apocope sæpe refecat literam

1. Pro-

Talm. Hieros. לֵעֲזֹר vel לֵעֲזֹר, vid. l. c. l. ult. f. 16. col. 4. 48. (d) loc. ad (i) cit. לֵאשְׁמַע לֹן non obtemperavit illis: ibid. fol. 16. col. 4. l. 41. 42. אָמַר לֹן dixit illis. (e) Vid. supr. §. 34. 3. (f) Berach. f. 3. b. l. 32. מִי אִיכָא סְפִיקָא קָמִי שְׁמִיא numquid est dubium penes caelos? (g) Avoda sara f. 19. a. l. 18. לֵייתוּ תִילִיִם אָמַר אָמַר אָמַר afferant librum Psalmorum, & attulerunt Psalmos; Gloss. in h. l. סְפִיקָא תִילִיִם intelligitur liber Psalmorum. (h) Vid. supr. §. 51. 4. (i) Sanhedr. f. 107. a. l. 15. אָמַר חֲלֵתָא inferior sub alveario: Berach. fol. 18. b. l. 4. אָמַר inferior. (k) i. e. hora, unde est Sanhedr. f. 88. b. l. 35. 37. &c. אָמַר הָאָדָר nunc, pro הָאָדָר שְׁעָה hâc horâ.

G 5

(1) Vid.

1. Pronominum secundæ & tertiæ personæ pluralis^l, tam separatorum, quam connexorum; itemque in derivatis exinde Præteritorum affirmativis^m.

2. affirmativum primæⁿ, & tertiæ^o personæ, singularis Præteritorum omnium.

3. ם radice קום, præcipuè in Aphel^p, ac Participio Peal^q.

4. ul-

(l) Vid. §. 33. 2. (m) Sanhedr. f. 108. b. l. 39. אתן היכי עבדתו *vos quomodo fecistis?* quod editio Amstel: rectè י ante ך expresserit, malè ab alijs inter ך & ת pro forma Participii collocatum, probant, quæ præcedant & sequuntur, Præterita rem dudum gestam enarrantia, cum venirent contra vos, quomodo faciebatis? adducebat Deus &c. (n) Vid. supr. §. 44. 1. ad lit. a. (o) Vid. l. c. ad (b) (p) Quod in textu *Jevammoth*. f. iii. b. l. 39. dicitur איניש אנפשיה ם מוקי *constituit quis apud seipsam*, id Raschi & Bartenura efferunt מוקי. conf. insuper supr. §. 48. (q) Berach. f. 2. a. l. 12. 14. 20. &c. קאי *stat*.

(r) Vid.

4. Ultimam radicalem vocum
א^r, א^s, ב^r, ב^u, כ^r, כ^u,
ש^h.

(r) Vid. supr. §. 51. 2. & conf. Megilla fol. 5. a. l. 22. 24. (s) Vid. l. c. 3. (t) Schab. f. 32. a. l. 8. אכפתוטרם מילו ואבו דרי חושבנא *ad fores caule verba, in medio sepi ratiocinatio*. Et ita legi potest tritum illud בביכול *quemadmodum inter omnes*, Megilla fol. 21. a. l. 31. seqq. l. 8. fin. Menach. f. 53. b. l. 30. Jom tob ad Sanhedr. c. 6. 6. 5. Bereschith rabba Sect. 12. f. ii. c. 1. l. 17. seqq. Medrasch Coholeth ad Ecles. 2. 12. f. 315. col. 4. l. 18. seqq. Capthor Vapherach f. 6. b. l. 24. idem quod Rom. 3. v. 5. *אז' אבדו אתון לג'ו*. (u) Berach. fol. 6. b. l. 17. בי כנושהא *domus congregationis, synagoga*: Schabb. f. 33. b. l. 20. בי מדרשהא *domus discursus, collegium, auditorium*: Berach. f. 6. b. l. 14. בי טמאה *domus cadaverum, i. e. sepulcrum*: Baal Aruch intelligit domum luctus; sed ibi non est silentium: ibid. l. 15. בי הלרתי *domus uuptiarum*. (y) Cethubh. cap. i. 6. 6. ארסתך *et tuam*, sed antequam te desponderam non est ita, sed antequam te desponderam mihi.

שָׁבַר^z, שֶׁבַע^a, תֵּיב^b, &c.

§. 65.

הוא אומרת מוכרת עץ אני. *mihi: ibid. 8. 7.*
 והוא אומר לא כי אלא דרוסה איש אר
illa dixerit, ligno percussa virginitatem laesi; sed ille dicit, non est ita, sed conculcata a viro es:
 היא אומרת כחולה נשאתני. *ibid. cap. 2. 8. 1.*
 והוא אומר לא כי אלא אלמנה נשאתך
Si illa dixerit, virginem duxisti me; ipse vero dicat, non est ita, sed viduam te duxi &c. Non
 modo distinctio hinc inter כי & אלא posita, as-
 sertum hoc approbat; sed etiam Jom tob ad c. 1.
 8. 6. cit. in fine totius orationis ponit. & אלא
 cum sequentibus prorsus omittit, atq; dubitative
 שמא לא כי explicandam censet sententiam
 ובזמן. *Jes. 66. 23.* *fortassis non ita est.* (2) *in tempore Sabbathi post Sab-*
bathum. (a) Berach fol. 55. b. l. 5. מן שבסרי
 עד תלתין כמה הוי תלתסרי ושב דשבעא
à septendecim annis ad triginta quot intercedunt? tredecim: porro
septem anni saturitatis, & duo famis, en viginti
duo. Erubin f. 43. a. l. 29. הני שב שמעתא
 דאיהאמרו דאיהאמרו בשערה. *ista septem lectiones, quae dicta*
sunt &c. (b) Schabb. f. 32. a. l. 11. שְׁעוּרֵי

§. 65.

Frequentius utuntur Rabbinii Ab-
 breviaturis, tam perfectis, quàm im-
 perfectis.

I. In perfectis abbreviaturis, sin-
 gula literæ ponuntur pro singulis
 vocibus^c, vel prefixis^d; significan-
 tur

שְׁעוּרֵי עַרְיָה הַגֶּשֶׁר גֶּשֶׁר וְהוּ לָא
quâ hora transeunt super pontem, pons est, &
deinceps non: Berach. f. 2. a. l. 13. וְהוּ מִשׁ & pre-
terea, quid docet seu sibi vult? (c) Berach.
f. 13. b. l. 12, 20. &c. קַדְמָה קַדְמָה קַדְמָה
quæ ibid. l. 24. legitur
ita docet: Ibid. l. 4. 19. &c.
 מִי שֶׁנֶּאֱמַר לִשְׁמֵי שָׁמַיִם
quod l. 11. 12. &c. מִי שֶׁנֶּאֱמַר לִשְׁמֵי שָׁמַיִם
quid differt. וְהוּ מִשׁ quid docet? Berach. f. 17. a. l.
16. וְהוּ מִשׁ quod ibid. l. 5. exprimitur
 יְהוָה רִצּוֹן יְהוָה
si voluntas tua, ô Domine! Ce-
thub. f. 8. a. l. 7. בְּ אֶתְהַיְיב אִמְתָּהּ
quod
ibid. f. 7. b. l. ult. legitur
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
benedictus sis Tu ô Domine Deus
noster, Rex hujus mundi: Berach. f. 5. a. l. 33.
 רִישׁ לְקִישׁ
quod eadem lineâ exprimitur
Resch Lakisch, sive integrè R. Simson filius La-
kisch.

turque duabus virgulis, voci mediæ appositis.

2. In imperfectis verò defectum vocis finalem indicat virgula unica, literæ ultimæ expressæ obliquè imposita ^c.

§. 66.

Literas materialiter suppositas ^f, aut

kisch, conf. Gittin f. 3. a. l. 12. 13. &c. Berach. f. 7. a. l. 32. עאכו f. 61. b. l. 33. quod ibid. l. 32. exprimitur על אחת כמה וכמה *quando maius; quâ formulâ utuntur in argumentatione ad maius, quam indicant Berach. f. 5. cit. literis קל וחומר* pronuciandis *leve & grave.* (d) Berach. f. 7. b. l. 8. ועד שמרה ועד יום הכפורים *pro qui à principio anni ad diem usque exprimitur.* De his, atque plerisque aliis Vid. Celeb. Buxtorffii tractat. de *Abbreviaturis Hebraicis.* (e) Berach f. 25. a. l. 10. רב חסדו quod l. 11. scribitur חסדו רב. 7. הארץ quod l. 6. scribitur הארץ ibid. l. 17. מרחיק quod l. 13. 16. &c. scribitur מרחיק *recedat, abstractat sese.* (f) Berach. f. 13. b. l. 18. וכדלית *etiam*

§. 66. virgula vel puncta super literas, quid? 111

aut servientes pro numeris ^g, itemque vocum peregrinarum ^h, la pè notant virgulis vel punctis duobus.

§. 67.

etiam in ב, mox בחית in litera ח: Pesach. f. 50. a. l. 28. העולם הזה נכתב שמו ביווד הית ונקרא בארץ דלת אבר לעולם הבא כולו אחד נקרא ביווד הית *hoc seculo scribitur (nomen ejus) cum jod be יה (יהוה), legitur per Aleph daleb אד (אדני); sed in seculo venturo totum unum erit, pronunciabitur per Jod be, & scribetur per jod be.* (g) Bava kamma cap. 7. 2. f. 70. a. l. 18. והו משלם השלומי דו ויהו השלומי ארבעה *reddat compensationes quadrupli & quintupli: Berach. f. 25. a. l. 17. אמה, quod lin. 13. scribitur אמה ארבע אמה quatuor cubiti.* (h) Schülchan Aruch Part. 2. Jore dea cap. 294. §. 6. פרוטה שהוא א' מלכ כמעה כסף, שהוא אשפירו אוטמאנו ששקל פרוטה הוא געונו ששורה *Pruta est unum de triginta duobus, in nummo argenteo, sive trigesima secunda pars nummi istius, qui est Asper* Otto;

mutant in ד vel ק. aut

2. Istud abbreviatè scribunt per *ה*, vel per geminatum (ut olim *cri*

tor cit. in præcedentibus, quibus *ה* reponendum affert pro *ז*. (k) Sanhedr. f. 83. b. l. 19. *למזן* *ה* אשר כרא אלקים אדם על האקץ *inde ab eo die, quo creavit summus Deus hominem super hanc terram. Cethub. f. 7. b. l. ult.* *בְּאֵי אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם* *Domine Deus noster Rex mundi! Sanhedr. f. 39. a. l. 3. seqq.* *הוּא דְכָתוּב וַיִּפֹּל הוּא* *Deus vester fuit est, quia scriptum invenitur Gen. 2, 21. & cadere fecit Dominus Deus soporem ahum super hominem. Abarb. præfat. in Levit. fol. 226. col. 3. l. 24.* *בֵּין הַכְּעָלִים הַמְּקֻרְבִים אֹתוֹ וּבֵין אֱלֹדִים* *inter possessores illos, qui offerunt illud, & inter Deum summum, prout dixit Deut. 4. 7. & quam gens magna est, in cuius gratiam Dii accedunt ad eam. (l) Schevuoth f. 9. a. l. 11. pro ליהוה Num. 28. v. 15. scribitur* *ה* *it. b.*

triplicatum *m*) *jod*ⁿ.

3. Haud rarè literas ordine reconsent, vel omnes *o*, vel priores

חטא שאין מכור *peccatum* *הוהא שער זה מכפר* *quod nemo novit, nisi Dominus, hic bircus expiabit: l. 14. הוהא שער זה* *diceret textus, contra Dominum: & mox קרא חטאת ד' נומא קרא חטאת ד' dicit scriptura piaculare Domini &c. (m) Ita in Targumim & Interpretibus Scripturæ; ibi puncta adjiciunt in h. m. *ה*, alibi scribunt cum virgula *ה*. (n) Locabant *ה* triplicatum vel in eadem serie *ה*, vel, duobus in basi locatis, superne imponebant tertium, h. m. *ה*, ac ductu quodam obliq; formato inter se connectebant. Exempla hujus in MStis paucorū etiam seculorum, quia & impressis superiori seculo codicibus, ubi vis obvia sunt. Quumq; scriptiois hujus rationem in *Maarechet ha'elohim* ex benedictione sacerdotali Num. 6. v. 24. 25. 26. accersant; probabile est, tamdiu eadem usos fuisse illos, donec à Christianis pro probandâ Trinitate adhiberetur, (o) Maim. in More Nebochim Part. 1. cap. 61. init. f. 43. b. l. 1. *הוהא שער אחד והוא* *H 2* *ה**

res^p; idque non modò in יהוה
sed

יוד ה' ואו' ה' הוא שם מיוחד לו יתעלה
nomen unum, quod
est JOD HE VAV HE, Deo altissimo proprium esse
unde etiam vocatur nomen separatum: ibid. l. 16.
השם שאותיותיו יוד ה' ואו' ה' לא
nomen illud, cujus li-
tera jod he vau he, non habet etymologiam no-
tam: f. 44. a. l. 16. 17. אין אצלנו שם בלתי
nullum
penes nos nomen est, quod non sit derivatum
præter hoc unicum Jod He Vau He. Jom tob
ב' שמורת Comment. ad h. l. f. 43. b. l. 38. sqq
בלבד בלשוננו הקדוש הם מיוחדים לו ית'
והמגדף נסקל על שניהם והם שם
יהוה' ואו' ה' ושם אלף דלת כון יוד
duo tantum nomina in lingua nostrâ sanctâ ap-
propriata sunt Deo altissimo, & propter utra-
que blasphemans obruitur lapidibus; que sunt
nomen Jod He Vau He, & nomen Aleph Daleth
Nun Jod. (p) Kidduschin fol. 71. a. l. 35.
אמר הקב"ה לא כשאני נכתב אני נקרא
נכתב

sed & in ארני^q.

§. 68.

Distinctionum nota vel nulla sunt;
vel virgula declivis^r, aut punctum
tam unicum^s, quam geminatum^t.

§. 69.

נכתב אני כווד ה' ונקרא בא"ף דלת
dixit sanctus ille benedictus, non quemadmodum
scribor, ego vocor (seu legor); scribor ego per Jod
He, & vocor per Aleph Daleth Vid. Schabb f. 63.
b. l. 33. & conf. supr. ad §. 66. (q) Vid. Jom
tob. ad præc. (o). (r) Aben Efr. in Bibliis
Buxtorffianis, v. g. ad Gen. I, 1. vocem אלהים
&c. sed commentatione ad quemcun-
que textum absolutâ, adjecit duo puncta per-
pendiculariter descendentiâ. (s) In Milch-
naïoth Edit. Amstel. 1685. impressis, quodcun-
que thesios comma unico notatur puncto; sed
finis totius, punctis duobus. v. g. Demai c. 5. th. 9.
מעשרין משל ישראל על של עכום משל
עכום על של ישראל. משל ישראל על של
כותים. משל כותים על של כותים.
ר' אליעזר אוסר משל כותים על של כותים;
decimas separant de eo quod ad Israëlitas per-
tinet

§. 69.

Vocalis ob accentum Dominum
in profanis non mutatur, nisi inter
grâ absolutâ periodo u.

inet propter rem gentiliam; de re gentiliam
propter rem Israëlitarum: de re Israëlitarum
propter rem Samaritanorum: de eo quod ad
Samaritanos pertinet, propter rem aliorum Sa-
maritanorum: R. Elieser prohibuit de re horum
tollere, propter rem aliorum Samaritanorum
(t) qualia in scripturâ sacrâ vocantur
קסוּס finis versus. (u) Hoc enim factum
comprobant quandoque matres lectionis.
Vid. Institut. §. 27.

S. D. G.

INDEX

INDEX LITERARVM
AC
VOCUM EBRAICARUM.

N prima radicalis tollitur, ubi? §. 46. I. Speciatim
in אמר & אכל l. c. II. β.
quiescit in ך in Infinit. Kal. §. 46. II. p. 81.
Secunda radicalis alioquin mobilis, ad natu-
ram quiescentium §. 45.
eliditur per Syncopen. §. 46. II. 1. p. 82.
aufertur per aphazresin §. 62. Vid. p. 104. l. 5. sq.
Prefixum ad, juxta &c. §. 53. it. p. 32. fin. p. 60.
p. 74. l. 19. p. 88. l. 6. p. 91. l. 19. p. 92. p. 93.
l. 1. seqq. p. 106. l. II. p. 107. l. 3.
Suffixum primæ personæ pro ך §. 34. I. Vid.
p. 44. p. 64.
preformativum est primæ sing. Futurorum,
§. 6. p. 9. Nominis aucti p. 9.
mater lectionis vocalis א §. 15. I. Vid. p. 25. p.
26. p. 31. p. 33.
אבני mi pater! p. 44. p. 64. bis.
אגליא pro מגליא p. 76. l. 12.
אדעיא p. 91. l. pen. p. 92. l. 1.
אדמיא pro מדמיא p. 86. l. 14.
אדל אפליא p. 113. l. 6.
אדקו p. 84. l. 15.
אדלוי obstetricari, Inf. Aph. p. 73. l. 3.
אדקמיה p. 84. l. 12.
אדל littera, in plur. אדליות §. 24. p. 48.
Ex אדל formatum est omnium casuum, §. 26.

H 4

אדלוי

- אָזוֹן p. 104. l. 3.
 אֵי vel seorsim occurrit, vel connectitur aliis §. 51.
 sumitur interrogativè §. 51. 1. conditionali-
 ter pro אִם §. 51. 2. negativè pro אֵין §. 51.
 3. comminativè, pro אִוִּי §. 51. 4.
 אִיבְעִי p. 46.
 אִיבְעִיא pro מתבעיא p. 76. l. 4. fin.
 אִיבְעוֹת p. 88. l. 3.
 אִיִּהוּ ille ipse §. 28. p. 55. p. 83. l. 18.
 אִוִּיר p. 103. l. 6.
 אִוִּיתוּ p. 105. l. 8.
 אִיכְנִי p. 88. l. 5.
 אִילֻמְנִי p. 88. l. 5.
 אִימְנִי p. 82. l. 1. p. 64. fin.
 אִין affirmantis §. 52. 1.
 אִינֵא §. 28. p. 55.
 אִינְהוּ §. 28. p. 55. 60. p. 78. l. 14.
 אִינִי §. 52. 3. p. 91. l. 1. sqq.
 אִיקוֹנִין ^{εικόν} p. 102. l. 9.
 אִירִיָּה pro מתיריה p. 76. fin.
 אִיחֻקִּי ex Ittaphal p. 77. l. 8.
 אִיחֻקִּיָּא vel מהאניסא p. 77.
 אִיחֻסֵּא p. 77. ex אִחֻס coll. §. 46. l. p. 81.
 אִיתֵמַר p. 80. fin.
 אִוִּימְנִי p. 81. l. 1.
 אִכֵּל in Inf. Kal. penes Hierosolymitanos א
 quiescit in י §. 46. II. 1. p. 81.
 אִלְהִים pro אֱלֹהִים p. 114. l. 13. sqq.
 אִלּוּ illi 8. 29. 2. p. 58.
 אִלּוּ §. 58. 3.

- אֱלֹהֵיבֵא p. 91. l. 20.
 אֱלֹמֵא §. 58. 3.
 אֱלֹהֵיכֶם p. III. l. 3.
 אֱלֹהִים pro אֱלֹהִים §. 67. p. 114. l. 3. sqq.
 אֱמֵא p. 88. l. 6.
 אֱמֵאן p. 92. l. 2.
 אֱמֵא p. 109. l. II.
 אֱמֵא ad aquas p. 92. l. 2.
 אֱמֵנֵא dico p. 74. l. 3. p. 76. l. 1. 1. 2. p. 82. l. 8.
 אֱמַר in Infinitivo Kal prima quiescit in י §. 46.
 II. 1. p. 81. primam collit Hierosolymitanis
 §. 46. II. 2. 3. tertiam mutat in א §. 46. II. 2.
 אֱמַרִּין dicimus p. 74.
 אֱמַר p. 96. l. 14. sqq.
 אֱעָגַד p. 87. l. 13.
 אֱעָל עַל פִּי—ש
 אֱפִילוֹ §. 58. 3.
 אֱפִתְחָא ad fores, p. 92. l. 4.
 אֱקֵרָא ad textum biblicum, p. 91. l. 19.
 אֱרִבְסַר p. 98. l. 19. 21.
 אֱרִבְסַר p. 98. l. pen.
 אֱשַׁכְחֵן p. 79. l. 5.
 אֱשַׁמְעִין docemus p. 76. l. II.
 אֱשַׁתְרִיָּה pro משתרייה p. 77. l. 2.
 אֵת pronomen demonstrativum §. 27. p. 53-54-55.
 אִתְחִילִין incipimus, p. 76. l. 9.
 אִתְחִילֵן p. 81. l. 9.
 אִתְחִילֵן p. 81. l. 9.
 אִתְחִילֵן p. 81. l. 8.

ב.
 לאי p. 114. l. 6.
 כאחה p. 85. l. 8.
 בראי p. 85. l. 8.
 כהר cum, una cum, p. 68.
 כי pro ביה p. 48. p. 72. l. 13. p. 98. l. 13. §. 64
 l. 4. p. 107. l. 13. seqq.
 לו p. 107. l. 19.
 כי טמיה p. 107. l. 16.
 כלכרש p. 86. l. 5.
 כרין p. 95. l. 1. 2.
 כש vult, p. 71. l. 12. p. 72. l. 18.
 בעינא volo, p. 74. l. 2.
 בעיה vis, p. 74. l. 9.
 בעתו vultis, p. 68.
 בען postularunt, p. 79. l. 13.
 ברבי p. 98. l. 11.
 ג.
 גוף corpus, pronomem reciprocum, §. 27. p. 53
 p. 60.
 גיחון quid? p. 112. l. 11. seqq.
 ד.
 ד pro ה in nomine יהוה §. 67.
 ד postpositum quibusdam particulis separatis
 §. 50.
 דבר extra contextum, quot modis legi possit? p. 6
 דו pro דהוא §. 59. 3.
 דומורט p. 113. l. 9.
 דוי mei, §. 30. p. 59. l. 9. p. 60. l. 11.
 דוויuum, p. 59. l. 11. p. 60. l. 12.
 דוויכנ vestrum, p. 59. l. 9.

דידה

דידור suum, p. 59. ult.
 דינ nostrum, p. 78. l. 9. p. 60. l. 3. 5. 21.
 דיה ejus, p. 60. l. 1.
 דידי suum, p. 60. l. 1.
 affluunt notam casus alterius §. 30. 2. p. 60.
 דישטנפור p. 112. l. 7.
 דלהדרו p. 95. l. 19.
 דליהוי p. 95. l. 17.
 דלימיתו p. 95. l. 18.
 דמים pretium, p. 55.
 ה.
 ה Praformativum Verborum §. 6. p. 12. l. 12. seqq.
 Nominum, Scriptura, quidem rarissime p. 12. l.
 24. 1. qq. nisi simul à fine creverint, §. 18. Rab-
 binis tamen frequens, p. 12. l. 28. seqq.
 Affirmativum scem. gen. tam Verborum §. 6.
 p. 18. penult. p. 19. quàm Nominum p. 19.
 l. 8. seqq.
 Suffixum p. 22. §. 7. p. 22. l. 8. quomodo ex-
 ploretur, utrum suffixum sit, an verò Affor-
 mativum? §. 7. l. §. 9.
 Prefixum p. 22. l. 9. seqq.
 ה radicalibus utrinque additum §. 18. in omni-
 bus verborum speciebus p. 42. fin. p. 43.
 ה Suffixum pro הו §. 34. 2. 3. p. 65. pro וו
 p. 66.
 mutatur in ה in יהוה & יהוה §. 67.
 mutatur in ק in יהוה §. 67.
 ה per Syncopen extrusum p. 104. l. 16. §. 63. p.
 105. l. 2. seqq.

די

Index literarum

הי pro יהוה §. 67. 2. p. 114. ult.
הגה quid significet? p. 31. fin.
הואיל regit post se otiosum p. 70. l. 11. p. 87. l. 18.
הוה participio junctum. infert significationem
alicujus Præteritorum p. 75. construitur cum
Pronominibus participio connexis, diversi
numeri ac personæ §. 42. 2.
היוו fuerunt, p. 103. pen. & ult.
הי quisnam? §. 31. p. 61. 62.
הי prefixum loco כ §. 54. p. 92.
הי suffixum pro ה §. 34. 2.
הי p. 112. l. 7.
היכי præmissio כי adeò ut p. 93. l. 6. 9. Vid. in כי
הימנו p. 92. l. 7. sqq.
הימני p. 92. l. 6.
היכו illud, §. 32. p. 63. l. 14. sqq.
הלה Demonstrativum remoti, §. 29. p. 56. p. 57.
format Jom tob ex הללו p. 56.
rectius ex בלילה p. 58.
substitutur pro eo הללו p. 57.
הלין §. 29. 2.
הללו §. 29. 2. p. 59.
הלן fecm. pl. p. 57.
הני §. 29. 2.
המלאכים quomodo legi possit? p. 25. p. 26.
הק p. 109. l. 5.
הקכה p. 101. l. 7. p. 116. l. 21.
השהא p. 105. l. pen.
התהור p. 96. l. 4.

ו Affor-

Vocum Ebraicarum.

ו.
Afformativum plur. masc. Verborum §. 6. p. 18.
sqq. l. 1. interdum Nominum. p. 18. l. 6.
sqq. inprimis chaldæorum apocopatorum
p. 18. l. 7.
Suffixum §. 7. p. 22. Quomodo exploretur, utrum
Afformativum sit, an verò suffixum? §. 8.
Solitarium indicat vocales O & V §. 15. 1. etiam
( ) p. 33. fin. ac (7:) p. 34. quandoque
( ) longum §. 15. 2. β. p. 34. determinat
certas Conjugationes, §. 11. scil.
ante primam radicalem §. 13. I. ante secundam
§. 13. II. §. 14. I. ante tertiam §. 13. III. §. 14. II.
Talmudicis etiam plur. masc. Participiorum
§. 44. 2. p. 78.
ante כסו & post particulas quasdam, latinè
abundat, §. 50. 2.
וה vel והה aique, §. 52. 3. p. 91. l. 1. sqq.
וו duplicatum significat, id moveri §. 16. p. 37. in-
terdum dagesch eid. imprimi §. 16. p. 38.
ווי Suffixum syncopatum pro ווי §. 34. 3. p. 102.
l. 10. p. 104. l. 15.
ווישרם quomodo legi possit. p. 26.
וויכלו quot radicibus competat? p. 4.
וה Afformativum Nomin. §. 5. p. 8. p. 9. l. 8. seqq.
Verborum Infinitivi, p. 9. l. 11. sqq.

ו.
וה pro הוא זה §. 32. p. 62. 63.
וה pro הוא זה p. 63.

זל

Index literarum

- אָבִי, ex אָזֵל p. 80 l. 12. p. 82. l. 8.
 אָבִי, pia memoriae p. 102. l. 4.
 ח.
 חֶדֶד p. 104. l. 9. 10.
 חֶדֶק quid? p. 112. l. 12. sqq.
 חוּצָה pro חוּצָה vidi, p. 77. l. 10.
 חוּץ p. 79. l. 12.
 חִפּוּף pro חִפּוּף p. 84. l. 1.
 חוּצָה pro חוּצָה p. 83. l. 11.
 חוּשֵׁין אֵתְן pro חוּשֵׁין p. 83. l. 14. Vid. p. 74. l. 16.
 חִמָּה excanduit, p. 96. l. 17.
 ט.
 טוּבָאֵים quid? p. 112. l. 12. sqq.
 טַפְּלוּחַ accessorium quoddam? p. 54. 55.
 אַffirmativum fecm. sing. futurorum & imperativorum p. 18. l. 10. sqq.
 Nominum gentilitiorum, patronym. ac Ordinalium p. 18. l. 13. sqq. Vid. tamen p. 44. fin.
 Praeformativum tert. masc. futurorum p. 13. l. 9. sqq. Nominum, in primis propriorum p. 3. l. 23. sqq.
 Suffixum primae sing. tam singularium, quam pluralium nominum §. 19. 2. p. 44. l. 2. sqq.
 Verborum, p. 21. l. 4. sqq.
 Suffixo praemissum quid? §. 5. it. p. 7. & 8.
 Index vocalium E & J, §. 15. 3. p. 35. chirek parvum notat p. 35. l. 1. sqq. p. 65. circa fin. & l. ult.

ac Vocum Ebraicarum.

- (.) notat p. 35. l. pen.
 (:) notat §. 15. 3. β. p. 36. 37.
 In Verbis discriminat Conjugationes: ante primam quid? §. 12. I. p. 26. ante secundam quid? §. 12. I. ante tertiam quid? §. 12. II. p. 27.
 In Nominibus ante Genitivum, indicat formam Regiminis §. 19. 1.
 Paragogicum Infinitivorum §. 40. §. 61. futurorum, ibid. Praefixi כ §. 61. 2.
 י in statu absoluto Talmudicis §. 23.
 י duplicatum, inter literas alias, movetur §. 16. p. 37. p. 68. istorum prius loco Dagesch fortis, §. 16. p. 38. l. 7. sqq.
 י Duplicatum, seorsim, idem ac יוהוה §. 97. 2. p. 115. l. 8. Vid. p. 109. l. 11. 12.
 יו triplicatum, seorsim, idem ac יוהוה §. 67. 2. p. 115. l. 10. inter alias literas, significat י per chirek longum mobile, p. 37. l. 17. sqq.
 יוהוה pro יוהוה §. 67. p. 113. l. 13.
 יוה p. 110. l. 8.
 יוהוה quomodo legatur? p. 111. l. 2. sqq. quomodo scribatur? §. 67. Olim scribebatur per י triplicatum, §. 67. 2. p. 115. l. 9. sqq. quid significet? p. 113. l. 17. soli Deo proprium p. 116. l. 3. non habet etymologiam notam, p. 116. l. 6. sqq. non est derivatum (ex operatione) p. 116. l. 10. sqq. aliter scribitur, & aliter legitur p. 116. circa fin.
 יוהוה p. 111. l. 3. 4.

יושׁוּבָאֵים

Index literarum

וּשְׂטִינָא p. 113. l. 5.
 ים finale quid notet? §. 5. p. 8. l. 3. sqq. Inter-
 dum ם suffixum est, p. 8. l. 11. 22.
 ירמא p. 109. l. 9.
 ית affirmativum Nominum §. 5. l. 13. Ver-
 borum p. 9. l. 1. sqq.
 כ expressivum veri p. 96. l. 16.
 כביכול p. 107. l. 5.
 כדו pro כד הוא §. 58. 3.
 כדו ל p. 87. l. 17.
 כרי ש p. 86. l. 3.
 כותים qui? p. 117. circa fin.
 כי idem ac praefixum כ sicut, juxta, p. 103. l. 7.
 sqq. apocopatim pro בן §. 64. 4. p. 107.
 pen. p. 108. l. 2. 6.
 כדו כי הוכיך adeo ut p. 93. l. 6. 9. p. 94. l. 3. 9. p. 95.
 l. 15. 16. 18.
 כיון ד p. 87. l. 5.
 כיון ש p. 86. l. ult.
 כיו pro כהאי §. 38. 3. Vid. p. 82. ult. p. 83. l. 2.
 כיוף pro כופף p. 84. l. 3. sqq.
 כוני כן היא pro כוני §. 58. 3. p. 100. l. 6. sqq.
 כוצר pro כאיזה צד §. 58. 3. p. 100. l. 1. sqq.
 כל pro אכל p. 104. l. 17.
 כלב praeposit. ubi articulum praesumuntur ex-
 cluisse? §. 22.
 כמו ש p. 86. l. ult.
 כנימא p. 82. l. 5.
 כנסת plur. כנסיות §. 24. p. 49.

Vocum Ebraicarum.

כמו ante suffia inserit ת §. 36. 2.
 ל futuro praefixum §. 55. proprium futuri pra-
 formativum expellit, §. 55. 2.
 לבעי p. 94. l. 12.
 לגורו p. 94. l. 5.
 לגלו p. 94. l. 8. 10.
 להוי p. 94. l. 3. 5. p. 95. l. 17.
 לוואi utinam, p. 52.
 לווי p. 94. l. 14.
 לוודעי p. 93. l. 14. p. 103. l. 5.
 לוכל p. 81. l. penult.
 לומר §. 46. II. p. 18. l. 11. sqq.
 לומר p. 88. l. 13. 15.
 לוקים pro לוקים p. 84. l. 14.
 להרי p. 94. l. 13.
 ליבלו p. 93. l. 7.
 ליגוז p. 94. l. pen.
 ליוחנור p. 95. l. 7. 9.
 ליטמו p. 93. l. 11.
 לאידא pro לידע p. 58. 3. p. 101. l. 1.
 ליותי p. 105. l. 7.
 ליוכא §. 58. 3. p. 100. l. 13.
 לילד p. 93. l. 3.
 לימצי p. 82. l. 6. p. 115. l. 4.
 לימרו p. 93. l. 8.
 ליעור pro ארועור p. 104. l. ult. p. 105. l. 1.
 ליעוירו p. 93. l. 4.
 ליעשוו p. 95. l. 5.
 ליפלגו p. 93. l. 12.

Index literarum.

ליפאש p. 113. l. 8.
 ליקומו p. 9. l. 10.
 לירי p. 94. l. 20.
 לירי §. 58. 3. p. 100. l. 8.
 לירי p. 93. l. 14.
 למרו p. 94. l. 7.
 לנוbis p. 60. p. 100. l. 8.
 לעזר pro אלויעזר p. 104. l. ult. p. 105. l. 1.
 לעזר p. 84. l. 10.
 לפי ש p. 87. l. 3.
 לק i. e. קשוא p. 100. l. 14.
 לשמעו p. 93. l. 9. p. 94. l. 1.
 לתני p. 93. l. penult.

מ
 מ Praeformativum participiorum §. 6. p. 14. l. 6. seqq.
 Nominum, p. 15. l. 24. seqq. p. 16.
 Praefixum §. 7. p. 21. l. 10. seqq.
 Suffixum p. 21. l. 7. seqq.
 per Epenthesein inferitur p. 99. l. 1. 2. §. 60.
 per Apocopen tollitur in (v.g.) קום §. 64. 3. p. 106. ult.

מאחר ד p. 87. l. 15.
 מאין §. 52. 2.
 מבאי requiritur p. 70. circa fin.
 מדורן de nostro p. 78. l. 9.
 מה substantivo postpositum, §. 31. 7. p. 61.
 מה pro הוא §. 32. p. 63.
 מהלך p. 80. l. 3.
 מוקי pro מוקים p. 106. l. 11. seqq.

מורים

ac Vocum Ebraicarum.

מורים p. 84. l. ult.
 מתחייבת pro מחויבת obligatus es, p. 59. p. 69. l. 7. p. 71. l. 2. seqq.
 מי התנא Praeformativæ sigillatim consideratz, §. 6.
 מותו p. 97. l. 3.
 מלפני p. 81. l. 6.
 מלפין p. 81. l. 4.
 מן הוא pro מני p. 97. l. 2.
 מנין §. 51. 2. p. 90. l. 4 §. 58. 3. p. 101. l. 6. seqq.
 מכלל p. 90. l. 9. §. 58. 3. p. 101. l. 9. seqq.
 מן ex מן & מן §. 58. 3. p. 101. l. 4.
 מתכסין pro מכסין p. 78. l. 14.
 משי p. 81. l. 2.
 מסכן p. 96. lin. penult.
 מעט exemit, p. 72.
 מעילינך intromittimus, p. 74. aphel ex עלל
 מקמיה ד p. 87. l. 7.
 מש p. 109. l. 3. 7.
 משהו p. 97. l. 10. p. 98. l. 5. seqq.
 משכן oppignorare p. 96. l. 8.
 משום p. 88. l. 6. 8. 9.
 משום ד p. 87. l. 8. 9.
 משנה quomodo in plur? §. 24. p. 49.
 מתניה p. 100. l. 3.
 מתסרני p. 81. l. 3.

נ
 נ Praeformativum Verborum, praeteriti ac participii Niphal §. 6. p. 10. l. 4. seqq.

12

prima

Index literarum ac

primæ plur. fut. omnium, ibid. l. 6. 7. 17. seqq.
Nominum rarissimè p. 10. l. 22. sqq. more Syro-
rum notat tert. fut. p. 71. l. 4. §. 41. p. 73.
Afformativum primæ plur. §. 44. 3. item tert.
plur. fœm. præter. ibid. p. 79. p. 108. l. pen.
Participiorum plur. masc. pro §. 44. 3. §. p. 79.
Suffixum tert. plur. masc. pro §. 35. 1. primæ
plur. §. 35. 2. p. 67. it. p. 60. p. 73. l. 11. p. 94.
l. 3. p. 100. l. 8.
Paralogicum etiam in præteritis, §. 61. 3. p. p. 103.
fin. p. 104. l. 3. 4.
Apocopatium §. 64. l. p. 106. Vid. p. 75. &c.
נו pro אמן §. 62. p. 104. l. 13.
נא pro אנה §. 62. p. 104. l. 12.
נא pro אנה §. 62. p. 104. l. 12.
לרא p. 113. l. 2.
נה utraque essentialiter servilis, notat plurale
fœm. p. 20. utraque extraessentialiter servilis,
notat pronom. 3. fœm. sing. §. 10. idque in Verbis
semper, nisi subjectum pl. fœm. præcesserit,
ibid. Solum ה extraessentialiter servit, p. 20.
נו prim. pl. præteritorum. §. 50. p. 21. Suffixum
est vel primæ plur. vel tertiæ masc. sing. §. 7.
p. 22. nonnunquam solum ו servit extraes-
sentialiter. p. 21.
נא ex נאמיתו p. 83. l. 4. sqq.
מהחייבין להון pro נחייבנהו p. 76. l. 11. coll.
§. 39.
quomodo legatur? p. 37. p. 45.
ניחור §. 28. p. 56.
אחד ibid. ex אהל p. 73. l. 7. 8.

נימא

Vocum Ebraicarum.

נימא p. 82. l. 2. 8. p. 115. l. 5.
 נומר p. 73. l. 11.
 נוכח §. 28. p. 56.
 נש p. 104. l. 6. 9. 10.
 נשתויר P. 80. l. 6.
 ס.
 סגו *incedit*, p. 61.
 ע.
 עאכו p. 110. l. 2.
 עריף pl. עריפו p. 55. p. 64.
 ערוש p. 86. l. 2.
 עייר rad. עלל p. 72. l. 6.
 על מנה p. 86. l. 8.
 עצמ. בפני עצמו. §. 27. p. 52. *seorsim*, p. 52.
 ערב diversimodè punctatam, p. 40.
 עשאה p. 85 l. 7.
 פ.
 פרשוות plur. פרשה §. 24. p. 48. 49. chald.
 פרשוות p. 49. l. 8.
 ק.
 ק expletivum §. 56. pro אלהים in ה §. 67.
 קא expletivum p. 55. p. 84. l. 1. p. 88. l. 6. §. 56.
 קא pro קאים p. 91. l. 19. p. 106. l. ult.
 קאומנא flo. ex קום partic. p. 75. circa fin.
 קו p. 110. l. 6.
 קווים p. 84. l. 16.
 קמי §. 63. p. 105. l. 5.
 קרו p. 80. l. 1.
 ר.
 רחל 102. l. 3. 4.

I 3 a

Index literarum

ר p. 102. l. 5. p. 112. l. 11.
רל p. 109. l. 14.
רלכג p. 102. l. 2.
רמכס p. 102. l. 1.
רמכ p. 102. l. 3.
רשא p. 102. l. 7.
ש
ש bis uni voci *præfixum* p. 46. *postpositum* plurisque particulis separatis § 50. 1.
שב pro שבת p. 108. l. 15. pro שבע §. 64. 4. p. 108. l. 17. 21.
שבהר p. 102. l. 8.
שבסרי p. 98. l. ult. p. 108. l. 16.
שחר diversimodè punctatum p. 40. idem *septimana*, p. 73. l. 6.
שחר quot modis punctari possit? p. 39.
שורלי p. 80. l. 9.
שויר pro שאל p. 70. l. 3.
שוילדה p. 80. l. 7.
שויר p. 80. l. 4.
שכח quodnam? p. 54.
שכל p. 120. l. 11.
שלהב p. 102. l. 12.
שלהי p. 102. l. 12.
שמרה p. 110. l. 7.
שעבר p. 102. l. pen.
ת
ת *Præformativum* 2. perf. fut. p. 10. l. 16. § 49. *tertia fecm*, p. 11. l. 3. 4. 6. 10. 11. 15. *sec*

de Vocum Ebraicarum.

Nominum p. 11. l. 20. p. 12. l. 4. § 4. literis
מי התנני *postpositum*, §. 6. p. 17. l. 1.
Affirmativum secunda sing. præteritorum p. 19. l. 12. § 4. apud Chald. prima & tertia fecm. sing. p. 19. l. 16. § 4. Nominum ibid. l. 19. § 4.
Apocopatur. §. 44. p. 77. l. 4. § 4. inprimis Quiescentium tertia p. 77. circa fin.
Epentheticum §. 60. Passivorum Talmudicis absorbetur §. 39. p. 70. l. 7. 9. p. 79. p. 80. l. 10.
תא p. 80. l. 11.
תאכר diversa omnium Conjugationum punctata recipit, p. 42. l. 6. seqq.
תד pro תוב §. 64. 4. p. 109. l. 1. 3.
תותי *sub*, p. 84. l. 1. p. 105. l. 11.
תי si utraque essentialiter servilis, notat præteritum. §. 6. Secus, si extræessentialiter serviat, p. 20. l. 4. § 4.
תולים pro תולים p. 105. l. 7. 8.
תימנ *dices* p. 82. l. 2.
תיתי *venies* p. 77. l. 6. ex תתה
תכליר *snis*, cum aliis substantivis constructum, quid? §. 25. p. 49. 50.
תלוכר p. 98. l. 13. 15. 18. p. 108. l. 17.
תלפון p. 81. l. 3.
תלמוד לומר p. 81. l. 11.
ת affirmativa utraque §. 6. p. 20. l. 6. § 4. sed si ם suffixum, tunc ת affirmativum

Index literarum

notat gen. foem. tam Verborum in 3. perf. sing.
quam Nominum, p. 20. l. 7. item secundam
sing. präteritorum, ac infinitivi Kal ver-
borum, quoad primam imperfectorum.
תן raro notat 2. plur. foem. präteritorum §. 6.
p. 20. l. 10. sqq. ך̄ sæpius servit extraessen-
tialiter, p. 20. l. 11. seqq.
תנן p. 79. l. pen.
תרין duo, ante Suffixa inferit ך̄ p. 64. l. 9. §. 36.
p. 67.
תרוסר p. 98. l. 16. 17.
תרם p. 96. l. 9. sqq.
תהאי p. 105. l. 13.

INDEX RERVM.

A.

Abbreviatura perfecta §. 65. 1. Imperfecta §.
65. 2.
Accentus Dominus, an mutet vocales? § 69.
Acquiescit Deus in eo, qui creaturis gratus,
p. 92.
Aegrotus primo die ne se præbeat conspicien-
dum p. 97.
Alexandri M. cum Judæis discursus p. 59.
Ancilla desponsatur pecuniâ, ibid.
Aphæresis literæ N. §. 61.

Apo-

Index rerum.

Apocope literæ ך̄ §. 64. 1. vocum חין, בין &
כין §. 64. 4. ת primæ, & tertię foem. sing.
präteritorum §. 64. 2. vocis בורח בשרח
§. 64. 4. literæ ך̄ radices קום §. 64. 3. item
vocis ך̄ §. 64. 4.
Arbor quomodo naturam propaginis induat?
p. 41.
Articulus quomodo dignoscatur, literis כלכ
præpositis? §. 22. quibus non præfigitur? §. 22.
1. Substantivorum minus certè cognoscitur
ex adjectivi vel pronominis, p. 47.
Asina sit è muliere potâ p. 77. fin.
Asper Ottomannicus p. 111. l. ult.
Auditòrium, p. 107. l. 14. 15.

C.

Cælum pro Deo p. 105. l. 6.
Capita (super) populi sancti ne incedat Index
p. 90.
Castigatio amoris signum p. 58.
Chaninam (propter) totus nutritur orbis p. 36.
Comminativa particula §. 51. 4.
Compotatio essentielle celebrationis Sabbathi,
p. 40.
Conditionalis particula, §. 51. 2.
Conjugationes certas determinant ך̄ & ך̄ vocali-
um iudices §. 11. his absentibus, usus &
contextus restringit eas §. 17. Niphal &
Hithpaël invicem mixtæ §. 38. Conju-
gati-

Index rerum.

- gationis cuiuslibet Adjunctum est scitu necessarium lecturo sine punctis §. 1. determinare potest certam §. 17. 2.
Consilii usus salutaris p. 14.
Constructi forma Talmudicis usitata in absoluto §. 23.
Contextus radici investigandæ necessarius p. 4.
5. formæ Nominum determinandæ p. 6.
Conjugationi restringendæ §. 17. 2. p. 41.
Controversiæ & hæreses unde oriuntur? p. 15.
Crasis, contrahit duo pronomina §. 58. 1. pronomen cum participio, ibid. nomina numeralia monadica cum denariis §. 58. 2. particulas plurimas §. 58. 3. literas diversarum vocum in abbreviaturis §. 58. 4.
Culex non est dici unius p. 100.

D.

- Damno, qui non afficiatur? p. 91.
David legitstuduit, bella gerente Joabo p. 99.
Daniel præstantior Sachariâ, Malachiâ, & Haggai p. 56. vidit, aliis nil observantibus p. 56.
Decimas Israelitarum an separent de proventu Gentilium, & vice versa? p. 115. circa fin.
Despondebantur nudis verbis quandoque p. 57.
ancillæ per pecuniam p. 70.

Deus

Index rerum.

- Deus apponit sibi phylacteria p. 191. præstat etiam conditionaliter promissa p. 101. acquiescit in eo, qui gratus est aliis p. 92. dicitur Cælum p. 105. l. 6. in gratiam Judæorum appropinquavit ipsis p. 114. furti accusatur p. 114. l. 8. sqq. duo habet nomina propria p. 116. l. 12. seqq. propter quæ blasphemans obruitur lapidibus, ibid.
Distinctionum notæ §. 68.
Dives qui? p. 27. p. 62.
Docentes inhábiles qui? p. 11. circa. fin. Similes sunt vulpeculis corruptentibus vineam p. 15. quod damnum causent? p. 15. hábiles doceant, p. 16.

E.

- Epenthesis inserit matres lectionis §. 60. literas D, N, ibid.
Esdræ Constitutiones decem p. 83. l. 15.
Estheri liber publicè prælegitur p. 32. 33.
Ezechielis resuscitati, plures post se reliquerunt posteros p. 59.

F.

- Feretrum gestantes immunes sunt à precibus, p. 54.
Festum sabbatho vicinum p. 39. festo exclusivum an comedi possit? p. 42.

Filius

Index rerum.

Filius cogi debet ad alendum patrem, p. 103. fin.
p. 104.

Formæ in Scriptura probatæ præferuntur conjecturis doctis p. 37. ambiguae literas determinat Usus & contextus §. 17.

Fortis qui? p. 62.

Fruentum nunquam sine stramine, p. 89. l. 10. sqq.

Funus portantes immunes sunt a precibus p. p. 54.

G.

Geminantia secundam, ut quiescentia secundâ §. 47.

Gihon dicitur esse Nilus p. 112. l. 11. seqq.

H.

Hæreses unde orientur? p. 15.

Hircus expiat peccatum soli Deo cognitum p. 115.

Honoratus qui? p. 62.

I.

Immunes à precibus, funus curantes p. 54. Dei causa proficiscentes p. 59. p. 74.

Imperfectorum radix quomodo deprehenditur, §. 3. & §. 5.

Impe-

Országos Rabbiképz

Index rerum.

Imperii Romani divina fundatio in dubium vocatur p. 19.

Incipiens absolvat p. 96. l. 6.

Infinitivus imitatur Nomina p. 6. Talmudistarum definit in 1. §. 40.

Intestinatorum morbus gravissimus p. 34.

Interrogativa §. 51. l.

Ioab bella gessit, ut David posset vacare legi p. 99.

Israëlitarum mundo tam necessarii sunt, ac venti, p. 89. l. 4. sqq.

Iter Dei causa susceptum, excusat p. 74. l. 12. seqq.

Judæi olim scribebant per 111 p. 115. l. 9. sqq.

K.

καὶ ἀνθρώπων p. 108. l. 12.

L.

Lectis non utebantur in templo p. 72.

Legis multiplicatio, Vita, p. 14.

Literæ, Radicales lecturo sine punctis ante omnia observandæ §. 2. eadem pro variatate contextus, diversissimas constituunt Radices p. 4. materialiter suppositæ, servientes pro numeris, vocum peregrinarum §. 66. diversarum vocum enunciatur ut vox una §. 58. 4. Debiti, l. obligatio, p. 57. Contractus, ibid.

M, Ma-

Index rerum.

M.

- Machasæ cives obdurati p. 56.
Manum abluabant, innocentiam significaturi p. 71.
Masorethæ notati p. 27. bis. p. 28. aliquoties. p. 29 p. 30. p. 32. p. 34. p. 35. aliquoties, p. 36.
Matres lectionis quæ? p. 25. in scripturâ sacra ut plurimum absunt ibid. quandoque adsunt p. 25. fin. p. 26. 27. ad secernendas Verborum Coniugationes imprimis utiles p. 31. 32.
Mendaci non credunt etiam vera dicenti p. 99.
Mensura magna & parva p. 55.
Mixta forma ex Niphal & Hithpaël §. 38. in quiescentibus Ain p. 36. 37.
Mulier soluta & ligata, quæ? p. 54. Mulieres multæ pernitiosæ p. 14.
Multiplicatio Opum causat mœrorem p. 14.
Mundi futuri hæres quinam? p. 63.
Musca non est integri anni p. 100.

N.

- Naëmi Lamechi filia nupsit Noacho p. 23.
Natare est deambulare super aquas p. 113.
Negativa particula §. 51. 3.
Niphal & Hithpaël coniunguntur §. 38. it. p. 100. l. 3. raro activè significant §. 38. p. 70.
Noah uxorem habuit Naëman Lamechi filiam p. 23.

Noctu

Index rerum.

- Noctu nemo salutet alterum p. 33.
Nomen quomodo significetur? §. 4. §. 5. Nominum imprimis nudorum, formæ nosci debent lecturo sine punctis §. 1.
Numeralia monadica cum denariis coalescunt invicem, §. 58. 2.

O.

- Oblivione perdita res, quanam? p. 54.
Oratio in Synagoga, & in musæo p. 75. in angulo peragitur curanti cadaver p. 78. peragi à nudo non potest, p. 78. fin.
Orationis pars observatu necessaria lecturo sine punctis §. 2.
Ordo rerum gestarum in scriptura non observatur, p. 49.
Ovum die festo exclusum, an comedi debeat? p. 42.

P.

- Panes duo offerri debebant in festo Pentecostali p. 43.
Paragogicum ¶ Infinitivi §. 61. 1. futuri, ibid. præfixi ¶ §. 61. 2. ¶ Præteritorum §. 61. 3.
Participium, plur. masc. in ¶ §. 44. 2. p. 78. Vid. p. 62. coalescit cum pronomibus §. 42. 71. seqq. §. 58. 1. loco Præformativi ¶ retinet quandoque Præformativum Præteriti §. 43.
Particula quædam, assumunt suffixa pluralium §. 37. separata regunt post se ¶ vel ¶ §. 50. 1. alia ¶ vel ¶ §. 50. 2.

Pass

Index rerum

- Passivorum η saepe eliditur §. 39.
Patrem ut nutriat, cogunt filium p. 104.
Peccatum soli Deo notum expiat hircus p. 115.
Pentecostali festo offeruntur duo panes p. 43.
Phylacteria apponit ipse Deus p. 101.
Pluvia subtracta an indicium iræ divinæ? p. 91.
l. 8. sqq.
Præfixa punctantur post literas essentielles §. 20.
Præfixorum plurium primò punctetur ultimum §. 21.
Præpositio innuit, Nomen subsequi vel pronomen aut Verborum Infinitivum §. 4. it. p. 24.
Precibus (à) immunes qui? p. 54. p. 59. p. 74.
Primitiæ minus validæ p. 96. l. 10. sqq.
Promissiones etiam conditionales servantur à Deo p. 101.
Pronomina, duo coalescunt in vocem unam §. 32. coalescunt cum particeps p. 68. p. 69. l. 10. §. 42. p. 73.
Prosthesis §. 59.
Pruta quid valeat? p. 111. l. 16. sqq.
Psalmorum liber p. 105. l. 7. sqq.
Punctis (sine) lectio Scripturæ, quando suscipienda? §. 1. sine punctis lecturus primo observet literas radicales §. 2. secundo partem orationis, ibid. tercio Verborum Conjugationes §. 11.
Q.
Quiescentia Ain, ut quiescentia primâ §. 48.
R.

Index rerum.

- R.**
Rabbini nil profunt alijs, p. 60.
Radicales literæ lecturo sine punctis primò omnium observandæ §. 2. quomodo inveniuntur ex merè servilibus §. 3. num. 2.
Radicali vocis uni quomodo adjiciantur reliquæ? §. 3. 1.
Radix quomodo deprehenditur §. 3. si tres literæ non adfuerint §. 3. num. 4. & 5. in radice investigandâ. fulcra, & η subinde debent negligi, §. 3. 3.
Rabag qui? p. 102. l. 2.
Rambam qui? p. 102. l. 1.
Ramban qui? p. 102. l. 3.
Rafal qui? p. 102. l. 4.
Raschi qui? p. 102. l. 7.
Ratio non statim est exigenda, p. 107. l. 3. 4.
Rekam qui? p. 102. l. 5.
Rigor non est exigendus, nisi à plenissimè subtractis, p. 107.

S.

- Sabbathum, festo contiguum p. 39. rectè celebratur computationibus, aut studiis p. 40.
Sacerdotales vestes usui esse debent p. 95.
Sacerdotum classis moram faciens p. 100.
Salutare noctu est illicitum p. 33.
Samaritanorum res aptæ, unde sumantur Decimæ p. 117. circa fin. p. 118.

K

Sa-